

Medijska »invazija« v dobrem in slabem

DUŠAN UDOVIČ

Val solidarnosti, ki je zajel Evropo, potem ko imamo vsak dan pred očmi neskončne kolone ubežnikov, katerim je Nemčija odprla svoje meje in se odločno zavzela za njihov sprejem, je spodbudil pravi preokret v politiki do prebežnikov. Krepi se zavest, da gre za proces bibličnih razsežnosti, o katerem bo treba voditi račun za najmanj dve desetletji, kot poudarjajo izvedenci za migracijske tokove. Vodilne evropske države se začenejo zavedati, da se morajo v vprašanju soočiti z vso resnostjo. Ustvariti je treba srednjeročno in dolgoročno migracijsko politiko, ki je danes ni, doslej slabo vzdrževano emergency je treba spremeniti v sistemske rešitve.

Temelje novi evropski politiki do beguncev postavlja Merklova, ki je na tak način ponovno dvignila delnice evropskih konservativcev. V zadnjih dneh se ji je zadržano odprtimi stališči do beguncev pridružil celo evroskeptični Cameron, medtem ko evrosocialisti, kot dokazuje omahljivi in za Nemčijo vedno drugi Hollande, glede na svoje zgodovinsko izročilo in poslanstvo žal odigravajo bolj medlo vlogo. S spontanimi akcijami solidarnosti pa največ prispevajo ljudje, nevladne organizacije in združenja, v dokaz, da je jedro evropske družbe zdravo in temelji na pravih vrednotah.

Ob vprašanju beguncev pa so očitna tudi protislovja. Različne zgodovinske izkušnje delijo Evropo na dva dela, pri čemer so vlade vzhodnih držav v najboljšem primeru nezaupljive, kot je denimo Poljska, v najslabšem pa odkrito nestrpne do priseljencev, kot je Orbanova Madžarska. Vse pa odklanjajo migrante in zaostrujejo režim na mejah. Tem državam bo morala Evropska unija dati razumeti, da članstvo v Evropi ne pomeni le ugodnosti, temveč tudi prevzem odgovornosti za skupno politiko in odločitve.

Velika spontana ljudska solidarnost pa te dni še najbolj razgalja mizerijo in surovost raznorodnih desničarjev in populistov a' la Salvini, ki ljudi skušajo prestrašiti z grožnjami o nekakšni »invaziji« Evrope. V resnici gre za poskus medijske invazije, v kateri je s svojimi primitivnimi domislicami specialist prav ligaš Salvini. Žal ima za takšno početje na stečaj odprta vrata, zlasti v številnih televizijskih oddajah, kot da brez njega ne bi moglo preživeti.

BAZOVICA - Spominska svečanost ob spomeniku bazoviškimi junakom

V času novih globalnih izzivov negovati skrb za svobodo in demokracijo

BAZOVICA - Na bazovski gmajni se v nedeljo velika množica poklonila spomenu štirih mladih antifašistov, ki so tam bili ustreljeni pred natanko 85 leti. Bili so med prvimi nosilci odpora proti fašističnemu režimu in nasilni raznarodovalni politiki, iz katerega je nato zrastle množično gibanje in pred 70 leti končno osvoboditev. Evropa in Evropska unija še danes slonita na temeljih antifašizma, novi fašizmi, nacionalizmi in rasizmi pa spet ogrožajo pridobljeno svobodo in demokracijo. Poziv k varovanju teh vrednot tudi v času novih globalnih izzivov, kot tudi k negovanju pravičnega zgodovinskega spomina in k preseganju delitev iz preteklosti je prišel iz govorov, ki so jih imeli Andrea Bellavite, Milan Rakovac in Rafko Dolhar.

Na 3. strani

NEMČIJA - Vlada Berlin namenil šest milijard za begunce

BERLIN - Nemška vladna koalicija je sklenila, da bo Berlin za reševanje begunske krize v letu 2016 namenil šest milijard evrov. V Parizu so pripravljene sprejeti 24.000 beguncev iz drugih držav EU, v Londonu pa 20.000 Sircev, a le iz begunskih taborišč. Medtem ko premier Orban trdi, da na Madžarskem nočejo novih Muslimanov, je več kot tisoč beguncev prebilo policijske pregrade na meji s Srbijo in se po avtocesti napolnilo peš proti severu.

Na 2. strani

SOVODNJE

Migrantje v Gabrjah

TERMO^{PRO}

Termopro d.o.o.,
Cesta 15a, Ajdovščina

+386 41 649 882 - Andrej / +386 41 647 632 - David / info@termopro.si

Kakovost in kvaliteta po najboljši ceni

Peči za centralno ogrevanje, štedilniki in kamini na lesno biomaso

AKCIJA!
velja do 22.10.2015

www.termopro.si

BANI - V nedeljo Odkrili spomenik Burgstallerju

BANI - V nedeljo so pred nekdanjo vojašnico Monte Cimone pri Banih odkrili spomenik baronu Josephu Burgstallerju, ki je bil z banovsko skupnostjo zelo povezan, ob stoletnici njegove smrti. Obeležje je dala postaviti Občina Trst na pobudo banovske skupnosti, ki se je tako hotela oddolžiti spomenu na osebnost, ki jo krajanje še danes imajo v lepem spomenu.

Na 7. strani

Afera Patria zastarala

Na 4. strani

Kulturni biser iz Rezije

Na 4. strani

Miljski občinski svet spet s polno paro

Na 5. strani

Belo grozdje zrelo, trgateg pred vrati

Na 6. strani

Pomanjkanje oseb s poklicno izobrazbo

Na 13. strani

Kolesarski Maraton prijateljstva LJ - TS

Na 17. strani

Sant'Anna
Impresa Trasporti Funebri

Pogrebno podjetje
...v Trstu od leta 1908

Več kot stoletje nudimo pogrebne storitve in prevoze na tržaškem območju, v Italiji kot tudi v inozemstvu.

Devin-Nabrežina 166 - Trst
skorajšnje odprtje nasproti pokopališču v Nabrežini
Ul. Torrebiana 34
Ul. dell'Istria 129
Ul. degli Alpini 2 - Opčine
tel. 040 213356

Usluge na domu

BEGUNCI - Medtem ko Orban trdi, da »Madžarska noče Muslimanov«

Berlin namenil 6 milijard za reševanje begunske krize

Stotine beguncev sinoči prebile policijsko zaporo na srbsko-madžarski meji

BERLIN/PARIZ/LONDON - Nemška vladna koalicija je sklenila, da bo Berlin za reševanje begunske krize v letu 2016 namenil šest milijard evrov, kanclerka Angela Merkel pa je ocenila, da bo rekordni val beguncev spremenil Nemčijo. V Parizu so pripravljene sprejeti 24.000 beguncev iz drugih držav EU, v Londonu pa 20.000 Sircev, a le neposredno iz begunskih taborišč.

Nemška koalicija krščanskih demokratov in socialdemokratov se je dogovorila, da bo v prihodnjem letu za pomoč beguncem namenila šest milijard evrov pomoči. Tri milijarde so že rezervirane v proračunu za leto 2016, še enkrat toliko pa bo Berlin namenil za pomoč zveznim deželam za namestitve beguncev. Za letos bo nemška vlada za pomoč beguncem poleg tega namenila še dodatno milijardo evrov.

Merklova je včeraj opozorila, da bo rekordni val beguncev zagotovo spremenil Nemčijo v prihodnjih letih. »To, čemur smo zdaj priča, nas bo zaposlovalo še naslednja leta in bo spremenilo našo državo,« je dejala. »Želimo pa si, da bi bile te spremembe pozitivne, in verjamem, da to lahko dosežemo,« je dodala. Kanclerka je ob enem zahtevala večja prizadevanja Evropske unije pri reševanju vprašanja beguncev. Prepričana je, da je dogovor na evropski ravni mogoč, solidarna in poštena porazdelitev beguncev pa je po njenem nauja.

Po ocenah je konec tedna v Nemčijo prispelo najmanj 20.000 beguncev, zla-

Begunci prebijajo mejne pregrade v Gevgeliji na grško-makedonski meji ANSA

sti preko Madžarske in Avstrije, še 10.000 pa so jih pričakujejo tudi včeraj. Večina je beguncev iz Sirije, prihajajo pa predvsem na glavno železniško postajo v Münchnu. Tamkajšnje oblasti jih skušajo preusmeriti še v druge nemške dežele. Po pričakovanjih Berlina bo v Nemčijo letos vstopilo okoli 800.000 beguncev, največ v EU.

Francoski predsednik Francois Hollande je medtem včeraj dejal, da bi Francija v naslednjih dveh letih lahko sprejela

24.000 beguncev v okviru načrta EU o prazporreditvi beguncev. Toliko naj bi za Francijo predvideval nov predlog Evropske komisije o prazporreditvi 120.000 beguncev iz najbolj obremenjenih članic EU - Grčije, Italije in Madžarske. Hollande je tudi ponudil, da bi Francija lahko gostila mednarodno konferenco o najhujši begunski krizi v Evropi po drugi svetovni vojni.

Britanski premier David Cameron pa je napovedal, da bo njegova država v naslednjih petih letih sprejela 20.000 sirske beguncev, in se tako odzval na vse glasnejše pozive na Otoku za izdatnejšo pomoč beguncem. Ob enem je poudaril, da bo London nadaljeval s politiko sprejemanja beguncev neposredno iz begunskih taborišč, in zavrnil pozive k sprejetju beguncev, ki čakajo na prazporreditve znotraj Evrope.

Evropska komisija je julija že predstavila načrt za relokacijo 40.000 sirske beguncev iz Italije in Grčije, sedaj pa naj bi to število povišali na 160.000. Konkretnije naj bi ta načrt jutri v Evropskem parlamentu predstavil predsednik komisije Jean-Claude Juncker. Glede na napovedi, ki so pricurjale v javnost, naj bi Francija po njem sprejela 24.000 be-

guncev, Nemčija pa 31.400. Španija bi jih prevzela 14.900, Slovenija pa 631.

Poleg tega naj bi v Bruslju razpravljali o možnosti, da bi se lahko države članice EU sprejemu beguncev izognile s plačilom neke vrste kazni. Na ta način skušajo poiskati izhod iz slepe ulice, v kateri se je unija znašla, ker del srednje- in vzhodnoevropskih članic EU ne pristaja na sistem obveznih kvot za porazdelitev beguncev. Po tem načrtu bi bile lahko nekatere države izvzete iz sistema obveznih kvot, če bi namesto tega v proračun EU nakazale dodaten denar, ki bi bil nato namenjen pomoči beguncem.

Ob zaostrovanju begunske krize v zadnjih tednih so se jasno pokazala velika razhajanja med vzhodom in zahodom EU glede sprejemanja beguncev, pri čemer vzhod unije zavrača obvezne kvote za prazporreditev beguncev po EU in skuša zaustaviti val migrantov tudi z ukrepi, kakršni je sporna ograja na Madžarskem. V podobnem slogu se je madžarski premier Viktor Orban včeraj tudi izrekel proti sprejemanju muslimanskih priseljencev. Nihče nima pravice zahtevati, da bi se Madžarska spreminjala, je dejal, hkrati pa vseeno izrazil pričakovanje, da migrantska kriza ne bo vplivala na odnose Madžarske z arabskimi državami.

Na madžarsko-srbskem mejnem prehodu Röske je včeraj pozno popoldne več sto beguncev prebilo policijsko zaporo in se po avtocesti M5 peš odpravilo proti Budimpešti. Med okoli tisoč begunci je veliko družin z otroki. Prišlo naj bi tudi do spopadov s policijo, ki je skušala poloviti begunce in jih zapreti v ograjen prostor, vendar so morali spriču velikega števila beguncev opustiti to namero.

Policija je nato del avtocestnega odseka, na katerem so begunci, zaprla za promet. Za pot po avtocesti so se begunci odločili, ker zavračajo registracijo na Madžarskem, ki bi v skladu z zakonodajo EU pomenila, da ne morejo zaprositi za azil v kateri drugi članici EU. Na Madžarsko je včeraj do večera prišlo več kot 2100 novih beguncev.

Množica beguncev je včeraj prebila mejne pregrade tudi na grško-madžarski meji pri Gevgeliji in se po ti. balkanski poti napotila proti severu. (STA)

Ukazi o rušenju ogrožajo tisoče palestinskih domov

JERUZALEM - V Izraelu je izdanih okoli 13.000 ukazov za rušenje palestinskih stavb, zaradi česar njihovi stanovanjci živijo v negotovosti in pod grožnjo, kaže poročilo, ki ga je objavil Urad ZN za usklajevanje humanitarnih dejavnosti (Ocha). Ocha pri tem pojasnjuje, da je sicer v praksi izvršena le peščica tovrstnih ukazov, a ti ne zastarajo, kar gospodinjstva spravljajo v stanje kronične negotovosti in strahu. Izvršeni ukazi o rušenju pa vodijo v preseljevanje, uničena življenja, zakoreninjenost v revščini in stalno odvisnost od pomoči. Na porast rušenj palestinskih zgradb je že prejšnji mesec opozorilo 31 mednarodnih organizacij, med njimi Amnesty International in Oxfam. Sklicujoč se na podatke ZN so navedle, da je Izrael v samo enem avgustovskem tednu porušil 63 hiš in drugih zgradb, zaradi česar je brez strehe nad glavo ostalo 132 Palestincev.

Po volitvah v Gvatemali v vodstvu komik Morales

CIUDAD DE GUATEMALA - Po nedeljskih predsedniških volitvah v Gvatemali je največ glasov dobil politični novinec Jimmy Morales, sicer komik. Volitve so potekale v senci velikega korupcijskega škandala, zaradi katerega je moral minuli teden za zapahe oditi dosedanji predsednik Otto Perez. Morales je po preštetu glasov iz skoraj vseh volišč dobil 24,51 odstotka glasov, na drugo mesto se je uvrstil kandidat konservativcev Manuel Baldizon ki je dobil 19,38 odstotka glasov. Morales in Baldizon se bosta za zmago pomerila v drugem krogu, ki bo 25. oktobra. Po oceni poznavalcev so številni volivci podprli Moralesa zaradi nezadovoljstva s tradicionalnimi strankami.

V udarih strele v Indiji umrlo več kot 30 ljudi

NEW DELHI - Na jugovzhodu Indije je v nedeljo v udarih strele umrlo najmanj 34 ljudi. Številne strele so udarile v obdobju monsunskega deževja, ki v Indiji traja od junija do septembra. Večinoma gre za kmete in brezdomce, ki so se v času neviht zadrževali zunaj. Podobno usodi sta se za las izognili dve ženski ekipi kriketa, ki bi morali nastopiti na stadionu v državi Andra Pradesh. Vanj je udarila strela, zaradi česar so tekmo odpovedali.

Papež pozval župnije k pomoči beguncem

VATIKAN - Papež Frančišek je v nedeljo na Trgu sv. Petra v Vatikanu vse katoliške župnije v Evropi pozval, naj poskrbijo za kako begunsko družino. Ob enem je dodal, da bosta vatikanski župniji v prihodnjih dneh sprejeli dve begunski družini. S pozivom k "realnemu dejanju" pred začetkom letošnjega jubilejnega svetega leta usmiljenja, ki se bo začelo 8. decembra in sklenilo 20. novembra prihodnje leto, želi papež spodbuditi vsako župnijo, versko skupnost, samostan in vsako cerkev v Evropi k sprejemu begunske družine.

»V soočanju s tragedijo deset tisočih iskalcev azila, ki bežijo pred smrtjo in lakoto v upanju na novo življenje, nas evangelij poziva in prosi, da smo sosedje najmanjšim in najbolj zapuščenim, da jim damo realno upanje,« je povedal papež. Ne gre le za to, da rečemo »bodite pogumni, bodite potrpežljivi«, je dejal papež Frančišek in vse evropske škofe pozval, da v svojih škofijah podprejo njegov poziv.

EVROPA - Kmetijski ministri

Še 500 milijonov pomoči za kmete

BRUSELJ - Evropska komisija je na izrednem zasedanju kmetijskih ministrov EU predlagala celovit sveženj ukrepov v vrednosti 500 milijonov evrov za takojšnjo pomoč evropskim kmetom, ki so prav včeraj v Bruslju protestirali zaradi porednih razmer na trgu mleka, mesa ter sadja in zelenjave.

Sveženj, ki ga je podpredsednik komisije Jyrki Katainen predstavil na izrednem zasedanju kmetijskih ministrov EU, je osredotočen na reševanje finančnih težav kmetov, težav v delovanju prehranske verige in za stabilizacijo trgov. Komisija predlaga, naj bo glavni del celovitega svežnja namenjen vsem članicam v nacionalnih ovojnicah v podporo mlečnemu sektorju. Pri razdeljevanju pomoči bo komisija zagotovila, da bo to pošteno, ciljno in učinkovito, pri čemer bo posebna pozornost namenjena najbolj prizadetim državam. V komisiji ob tem tudi poudarjajo, da je treba sveženj upoštevati v kontekstu znatne pomoči, ki je že namenjena kmetijskemu sektorju v odziv na ruski embargo, in splošne letne neposredne pomoči kmetom in pomoči za razvoj podeželja, ki znaša več kot 50 milijard evrov.

V bruseljskem predelu Schuman, kjer so se sestali kmetijski ministri EU, je včeraj donelo od divjega hupanja kmetov, ki so prišli s traktorji protestirati zaradi padajočih cen in izgube dobička. Na protestih so se zbrali pretežno kmetje iz Belgije, Francije in Nemčije, precej številni so prišli tudi iz Italije, kjer so sicer kmetje sočasno demonstrirali tudi na Brenneru proti nenadzorovanemu uvozu prehrabnih izdelkov slabe kvalitete.

ITALIJA - Odprava davkov na prvo stanovanje v letu 2016

Premier Renzi: Občine ne bodo prikrajšane

Matteo Renzi med sinočnjo oddajo Porta a porta

ANSA

RIM - Premier Matteo Renzi je sinoči v oddaji Porta a porta potrdil namen vlade, da v letu 2016 odpravi vse davke na prvo stanovanje. Tako naj bi lastniki decembra letos še zadnjič plačali davek Tasi za kritje stroškov za nedeljive občinske storitve, in davek Imu, plačila katerega je sicer danes že izvzeta velika večina lastnikov prvih hiš, saj bremeni le imetnike graščin in najlaksuznejših vil. Na očitke, da s tem favorizira najbogatejše, je Renzi odvrnil, da bodo lastniki več hiš še vedno plačevali Imu na preostala stanovanja razen prvega. Premier je skušal tudi pomiriti župane in jim

obljubil, da bo vlada do zadnjega evra krila vse prihodke, ki jih bodo občine izgubile iz davkov na hiše, tako da jim ne bo treba uvajati drugih dajatev.

Premier je v oddaji bil optimističen glede gospodarstva, kjer je po več kot treh letih bruto državni proizvod končno začel ponovno rasti. To naj bi vladi omogočilo v naslednjih letih dodatno ublažitev davčnega pritiska. Tako naj bi v letu 2017 prišli na vrsto podjetniki, ki plačujejo davek Ires, leta 2018 pa naj bi končno začeli zmanjševati tudi davek Irpef na delovne dohodke.

ZLATO (999,99%) za kg	32.185,46	-112,18
SOD NAFTE (159 litrov)	47,76 \$	-3,73
EVRO	1,1146 \$	+0,10

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 7. septembra 2015

valute	evro (povprečni tečaj)	
	7. 9.	4. 9.
ameriški dolar	1,1146	1,1138
japonski jen	133,09	132,82
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka krona	27,026	27,030
danska krona	7,4614	7,4606
britanski fun	0,73035	0,73150
madžarski forint	314,03	313,55
poljski zlot	4,2298	4,2281
romunski lev	4,4343	4,4308
švedska krona	9,4197	9,4147
švicarski frank	1,0871	1,0839
norveška krona	9,2645	9,2165
hrvaška kuna	7,5565	7,5590
ruski rubel	76,1067	75,1586
turška lira	3,3717	3,3167
avstralski dolar	1,6062	1,5948
braziljski real	4,2798	4,2066
kanadski dolar	1,4802	1,4736
kitajski juan	7,0954	7,0792
indijska rupija	74,5187	74,0625
mehiški peso	18,8887	18,7826
južnoafriški rand	15,5102	15,1744

več fotografij na
www.primorski.eu

BAZOVICA - Svarilo s proslave ob 85. obletnici ustrelitve prvih štirih antifašističnih junakov

Med nami kipijo novi fašizmi

Na bazovski gmajni se vsako leto zberemo več ali manj isti ljudje. Ni malo mladih obrazov, največ pa je starejših, takih, ki so jim grozote dvajsetega stoletja morda bolj občutene. Od ustrelitve štirih mladeničev na bazovski gmajni je letos minilo 85 let, prav letos pa praznujemo tudi 70. obletnico osvoboditve izpod fašizma in nacizma. Spomin nanje še vedno vsako leto privablja prvo nedeljo v septembru na bazovski gmajno veliko množico ljudi. Vsako leto me presune, kako nekateri starejši še vedno zvesto prihajajo na proslavo in se ponosno poklonijo štirim junakom, nekateri že 70 let, odkar so imena žrtev vklešana v kraški spomenik.

Bilo je 6. septembra 1930, na gmajni pri Bazovici. Ferdinand Bidovec, Fran Marušič, Zvonimir Miloš in Alojz Valencič, člani ilegalne organizacije Borba, ustanovljene v oktobru 1927 v Trstu z namenom, da organizira aktiven odpor proti fašističnemu režimu in nasilni raznarodovalni politiki, so bili ustreljeni ob zori na vojaškem strelišču pri Bazovici.

Na osrednjo proslavo so so v nedeljo tudi letos prvi prikorakali udeleženci spominskega pohoda, ki so se s Kokoši spustili k spomeniku, na gmajni pa se je kmalu zbrala množica nekaj sto ljudi. V prvih vrstah so bili minister slovenske vlade Gorazd Žmavc, generalna konzulka v Trstu Ingrid Sergaš ter konzulka Eliška Kersnič Žmavc, poslanka Tamara Blažina, deželna svetnica Igor Gabrovec in Stefano Ukmar, predstavnik tržaške pokrajine Igor Dolenc in Maurizio Vidali, podžupanja tržaške občine Fabiana Martini in predsednik občinskega sveta Iztok Furlanič. Navzoči so bili tudi predstavniki manjšinskih organizacij, delegacije hrvaških antifašistov in borcev ter predstavniki partizanskih, antifašističnih, domoljubnih in veteranskih organizacij iz Slovenije in Italije.

Pozdravne besede je navzočim namenil predsednik Odbora za proslavo bazoviških junakov Milan Pahor, ki je podal misel, da Evropa in Evropska unija še danes slonita na temeljih antifašizma, katerega borci so bili med prvimi prav štirje mladeniči, ki se jih bomo od letos spominjali skupaj z Antonom Gropajcem, soborcem organizacije Borba, ki je med nasilnim zaslješevanjem umrl leta 1930 v rimskem zaporu. Zbora Jacobus Gallus (dir. Marko Sancin) in Lojze Bratuž (dir. David Bandedl), nabrežinska godba pod vodstvom Iztoka Cergola ter igralca Alida Bevka in Danijel Malalan so poskrbeli, da je bila proslava tudi letos občutena. Povezovala sta Elena Husu in Jernej Šček, na častni straži so stali taborniki RMV in taborniki RSA iz Ljubljane ter skavti SZSO. Organizatorji so priložnostni govor zaupali goriškemu pisatelju in novinarju Andrei Bellaviteju, ki je spregovoril v imenu italijanskih antifašistov in demokratov, hrvaškemu pisatelju in kulturnemu delavcu Milanu Rakovcu ter slovenskemu politiku, pisatelju in zdravniku Rafku Dolharju.

Andrea Bellavite je govor začel v slovenskem jeziku, nakar je nadaljeval v italijanščini. Bazovica je zanj priložnost za razmislek o smislu življenja, zgodovini in spominu. »Fašizem je z neverjetno hitrostjo privrel na površje in zaprl slovenske šole,

Andrea Bellavite

prepovedal uporabo slovenskega jezika v javnosti, prisilil poitalijančiti priimke, z nasiljem se je zoperstavil vsem, ki so se želeli upreti diktaturi. Ti mladi fantje so se uprli diktaturi in nečloveški politiki z inteligenco in neustavljivo voljo. Svoje življenje so žrtvovali za ogromno vrednoto.« In teh grozot, ki so se pojavljale v zgodovini, ne smemo pozabiti. »Skušalo se je celo prikriti spomin – vsaj do nekaj več kot dvajset let nazaj – taborišč v Viscu, Gonarsu, Zdravščinah in v mnogo drugih krajih, kjer je na tisoče žensk, otrok in moških umrlo od lakote ali izmučenosti. Če je javno mnenje sad ignorance, vdanosti in ogledalo trenutne oblasti, lahko to privede do neizmernih tragedij.« Tudi danes se lahko kaj takega zgodi, saj je pred vrati tragedija priseljencev, ki bežijo pred vojno, lakoto in nasiljem, na katero ni konkretnih političnih odgovorov, ki se odsevajo v širjenju rasizma. Bellavite je mnenja, da je danes čas »pravičnega spomina«: »Ferdo, Fran, Alojz in Zvonimir so padli, ker so bili na pravi strani, kdor jih je umoril, pa je bil na napačni. Spomin enih in drugih ne more imeti enake vrednosti. Danes je morda napočil čas za »pravičen spomin«, to je spomin, v katerem lahko s spoštovanjem sprejmemo, čeprav tega ne delimo, da lahko nekdo drug verjame svoji zgodovini, drugačni od naše ...« Bellavitejeve besede je prekinil aplavz. Zaključil je z mislijo, da štirje junaki niso umrli, da bi jih vsako leto slavili, temveč zato, da bi mi premagovali vsako vrsto rasizma in diktature, in skupaj gradili svobodo in demokracijo, ki sta na žalost tudi danes vsak dan bolj ogroženi.

Hrvaški pisatelj in kulturni delavec **Milan Rakovac** je svoj poseg začel s pesmijo, ki jo je pred 35 leti spesnil po spominih strica Gašperja, ki je bil prvi TIGROvec v komunu Baderni in Istri in je bil zato obsojen na 99 let ječe in priča o grozotah, ki jih je ta zemlja doživljala.

»V času razpada tisočletne civilizacije je vrnitev k prvobitnemu anti-

Milan Rakovac

fašizmu, ki se je ob Jadranu utrjeval v beneški convivenci in internacionalistični fratellanzii, preprosto edina pot preživetja. Okoli nas, tudi med nami samimi, kipijo novi evropski nacionalizmi, fašizmi, rasizmi. Za vse nas je, še posebej za Republiko Italijo in njeno demokracijo, in nič manj za Slovenijo in Hrvaško, glas o bistvu antifašizma pomemben prav tu, v mučniški Bazovici, na romansko-slovensko-germanski tromeji. Kjer je najprej divjal militantni irendentizem Ruggera Faura Timeusa in potem iz njega rojena obmejni fašizem in julijski fašizem, ki sta na slovanski življenjski pritisk nenasilno namenom kulturalizma, kasneje tudi genocida«, je nadaljeval Rakovac. Desetletja se zbiramo na tem svetem kraju, da se poklonimo žrtvam, da ne bi pozabili, da bi našim mladim pričali o strašni zgodovini. Temu in takemu nasilnemu, kriminalnemu in bogu všečnemu domoljubju močnejših so se naši dedje in očetje tod uprli. Moramo se tudi mi, tukaj in zdaj. Vse ostalo je zgolj moralna beda, hujša od smrti same, je zaključil.

Slovenski govornik **Rafko Dolhar** je postavil v ospredje spomin na zločine, ki še danes razdvajajo naš narod. »Ta gmajna je sedaj sveta vsem Slovincem, ne glede na njihovo svetovnonazorsko prepričanje in na njej ni prostora za politične špekulacije.«

Dvajseto stoletje je bilo leglo zločinov, tako s strani revolucije kakor kolaboracije. »Revolucija je zakrivila veliko zločinov, kolaboracija pa sramotno sodelovanje z okupatorjem, za katero sedaj nima smisla iskati filozofskega opravičila. Mladim moramo povedati resnico, tudi tisto polovico, ki nam morda ne ugaja.« Po drugi svetovni vojni smo se tudi v našem prostoru razdelili med tiste, ki so režim odobraval in tiste, ki ga niso. Tako imamo še danes na vseh področjih dvojne ustanove. Iluzorno je misliti, da se bodo zdaj kar naenkrat združile, pravi Dolhar, vendar smo danes le vsi sinovi iste matere in deležni enake podpore s strani matične domovine. Čeprav je jasno, da imamo lahko drugačen pogled na svet, bi morale vse naše opcije braniti interese slovenske narodne skupnosti v Italiji. »Še nikoli nismo imeli vse ravni uprave in rokah levosredinskih koalicij, katerim smo Slovenci prispevali odločilne glasove. Ko jih imamo, pa ne moremo priti do pravic, ki nam pripadajo.« Še veliko je težav, za katere se moramo boriti, bori se lahko v različnih vrstah, naš cilj pa mora biti skupen, je zaključil.

Proslava se je tradicionalno zaključila s skupno zapetim Vstajanjem Primorske.

Rafko Dolhar

SPOMINSKI POHOD

Pohodnikov je bilo skoraj 500

ZŠSDI in AŠZ Sloga sta v sodelovanju s SK Devin in SPDT tudi letos priredila spominski pohod Bazoviški junaki. Pohod je prav gotovo najbolj množična športna pobuda v okviru proslavljanja spomina na bazoviške junake in je letos doživel že svojo 35. izvedbo.

Tudi v nedeljo je bilo pohodnikov veliko: na pot iz Bazovice jih je krenilo okoli 350, ki so se uradno prijavili organizatorju, marsikdo pa je na pohod prišel »neuradno«, torej brez vpisa v knjigo, tako da je bilo realno število udeležencev približno 500. Poleg zamejskih udeležencev jih je bilo tudi tokrat veliko iz obmejnega pasu in osrednje Slovenije, saj je marsikatero planinsko društvo pohod uvrstilo v koledar svojih dejavnosti.

Pohod je potekal po ustaljeni trasi od Bazovice do Jezera, Drage in Gročane, nato do vrha Kokoši, od koder so se vsi pohodniki v koloni spustili do bazovske gmajne, kjer so se udeležili osrednje svečanosti. Udeleženci so bili vseh starosti, od mladih do manj mladih, veliko je bilo tudi otrok, kar pomeni, da se ta tradicija nadaljuje in da je vedno več takih, ki se tudi z udeležbo na pohodu želijo pokloniti spominu naših štirih junakov! Najzvestejši udeleženci pohoda so tudi letos prejeli spominske značke oziroma posebno priznanje.

INKA

Barbara Ferluga

SOLBICA - Predstavili zgoščenko in brošuro »Te solbaške svete vuže po nes«

Biserček rezijanskega kulturnega zaklada

SOLBICA - V solbiški cerkvi v dolini Rezije so v soboto, 5. septembra, predstavili biserček iz rezijanskega kulturnega zaklada, to je CD z brošuro "Te solbaške svete vuže po nes", ki ga je izdalo Kulturno društvo Muzej rezijanskih ljudi v sodelovanju z domačo župnijo in Združenjem E. Blankin iz Čedadada. Posnetih je enajst pesmi, ki jih na Solbici še pejejo ob določenih slovesnostih, za CD pa jih je zapel priložnostni domači pevski zbor z devetnajstimi pevci. V brošuri je tudi notni zapis, za kar je poskrbel skladatelj in muzikolog David Di Paoli Paulovich.

Namen je seveda ohraniti delček rezijanske cerkvene tradicije, a tudi omogočiti skok iz preteklosti v bodočnost, je dejal župnik Gianluca Molinaro, ki je izpostavil tudi pomen projekta za okrepitev zavesti o pripadnosti rezijanski skupnosti med samimi domačini.

Pobudo za CD, je skupaj s predsednico Muzeja Luigio Negro, ki je v soboto predstavila dejavnosti in načrte ustanove, ki jo vodi, dal Sandro Quaglia. Povezoval je pester večer in poudaril dragocenost rezijanskih cerkvenih pesmi, katerih korenine segajo v nekaterih primerih v srednji vek. Obenem je izrazil upanje, da bo zgoščenka spodbudila domačine tudi v drugih cerkvah v Reziji, da ponovno oživijo tradicijo, ki je kljub vsemu vsaj pri starejših ljudeh še živa. Gre namreč za globoko občuteno duhovno izražanje, ima pa tudi neprecenljivo kulturno in jezikovno vrednost.

Bogastvo cerkvene ljudske pevske tradicije v vsem prostoru med Furlanijo in Slovenijo je nato Giorgio Banchig povezal z vlogo in dediščino Oglejske cerkve, ki je spodbujala izražanje vere z ljudskim petjem. Spodbudil je rezijanske kulturne delavce, naj nadaljujejo začeto raziskovalno delo in naj še naprej skrbijo za ovrednotenje domačega kulturnega izročila. V tem smislu je tudi pohvalil delo Muzeja rezijanskih ljudi, ki se je usmeril predvsem v vrednotenje in oživljanje nesnovne kulturne dediščine.

Glavno vlogo je imela na večeru seveda pesem, tudi zato, ker je predstavitev zgoščenke sovpadala s Festivalom sponziranega ljudskega petja, ki ga organizira furlansko društvo Furclap in je bil prejšnjo soboto prav na Solbici. Poslušali smo nekatere posnetke iz CD, začeli s pesmijo Znutranja od mia syrca (De profundis), ki so jo posvetili Severinu Negru. Nato so prišle na vrsto pevke. Najprej sta Anna in Agnese Wedam iz Ukev zapeli domačo ljudsko pesem, v kateri se prepletata slovenski in nemški jezik. Novella Del Fabbro je skupaj z Eddo Pinzan zapela nekaj pesmi v značilni furlanščini iz Karnije, izkoristila pa je tudi priložnost, da je poudarila pomembno vlogo, ki jo lahko odigrajo (ali pa ne) župniki v ohranjanju tega ljudskega bogastva.

Gostja večera je bila priznana pevka in raziskovalka ljudskega petja, dolgoletna prijateljica Rezije Ljoba Jenče, ki je zapela srednjeveško pesem "Marija z Ogrskega", ki jo v slovenskem jezikovnem prostoru poznajo v 250-ih različicah. Pripravljuje o Mariji, ki je bežala iz svete dežele, in so jo praviloma peli, ko so varovali mrtve. Za najgloblje in močno duhovno doživetje pa je poskrbela rezijanska pesnica Silvana Paletti. Zapela je tri cerkvene pesmi, ki jih je sama napisala. Prva, v varianti iz Gnjuje, je posvečena Materi Božji, druga pesem je ganljiv in glasbeno zahteven Kyrie, tretja pa zahvalna pesem.

Večer se je zaključil v prostorih, kjer bo sedež Muzeja rezijanskih ljudi in urada ZSKD v Reziji in še čaka na obnovo, medtem ko je že urejena hišica ob njem s tipično kuhinjo in spalnico nad njo. (in/NM)

Zgoščenko je izdalo Kulturno društvo Muzej rezijanskih ljudi v sodelovanju z domačo župnijo in Združenjem E. Blankin iz Čedadada.

NM

SLOVENIJA - Zakonski rok potekel brez dokončne obsodbe treh obtoženih

Zadeva Patria zastarala

LJUBLJANA - Okrajno sodišče v Ljubljani je odločilo, da je proces v zadevi Patria zastaral, in sicer za vse tri obtožene, Janeza Janšo, Ivana Črnkoviča in Antona Krkoviča. Na tožilstvu odločitev še preučujejo, prav tako možnost, da se pritožijo. Črnkovič in Krkovič pritožbe ne bosta vložila, Janša pa bo o tem še razmislil. Časa za pritožbo je sicer osem dni.

Odločitev, kdaj zadeva Patria zastara, je bila v rokah ljubljanske okrajne sodnice Tanje Lombar Jenko, ki je primer po soglasni aprilski razveljavitvi na ustavnem sodišču dobila v ponovno odločanje. Sodnica je morala odločiti, ali glede zastaranja velja določba kazenskega zakonika iz časa, ko naj bi bila storjena kazniva dejanja, po kateri Patria zastara letos, ali novejša določba, po kateri je v primeru razveljavitve pravnomočne sodbe zastaralni rok dve leti od te razveljavitve.

Sodnica je v sklep zapisala, da je kazenski zakonik, ki je veljal v času, ko naj

bi se zgodila kazniva dejanja, absolutno zastaranje predvideval po desetih letih, zato se novi zakonik ne more upoštevati. Sodnica je dodala, da pritožba na ustavno sodišče v tem primeru ni izredno pravno sredstvo, svojo odločitev pa je podkrepila s sodno prakso.

Janša je na družbenem omrežju Twitter zapisal, da se je »veliki pok iz Murgel dokončno razblinil,« a da Slovenci zaradi njega živijo bistveno slabše. Njegov zagovornik Franci Matoz je za Radio Slovenija dejal, da postopek zaenkrat še ni pravnomočno končan. »Tožilstvo še lahko vložijo pritožbo, pritožbo lahko vložimo tudi mi in bova počakala, da ti roki minejo in da bova sprejela odločitev,« je dodal.

Na vrhovnem državnem tožilstvu sklep ljubljanskega okrajnega sodišča še preučujejo, prav tako možnost pritožbe. Kot so zapisali na tožilstvu, po hitrem pregledu odločitve sicer opažajo, da se je lju-

Janez Janša

ARHIV

bljansko okrajno sodišče pri odločitvi naslonilo na ločeno mnenje ustavnega sodnika Mitje Deisingerja, ki je ugotavljal, da zadeva zastara letos avgusta.

Na ministrstvu za pravosodje pa so

izrazili obžalovanje, da je zadeva zastarala. »Tako s pravnega kot vsebinskega vidika ni dobro, če katerekoli sodne zadeve zastarajo, saj to ne krepi zaupanja v pravo in sodni sistem,« so zapisali.

V Odboru 2014 so zastaranje označili kot velik dan za Slovenijo in za Janeza Janšo. V Zboru za republiko pa so v pisni izjavi opozorili, da po razveljavitvi treh sodb rednih sodišč edina veljavna sodba v zadevi Patria ostaja odločba ustavnega sodišča. Ta je, kot navajajo, »vsebinsko natančno predstavila nezakonitosti in kršitve ustavnih pravic« Janši ter ostalima dveh obtoženima, Krkoviču in Črnkoviču.

Nakup finskih oklepnikov 8x8 je prerasel v eno večjih afer v samostojni Sloveniji. Po pravnomočni obsodilni sodbi ter zavrnitvi zahteve za revizijo na vrhovnem sodišču je ustavno sodišče sklenilo zadevo vrniti na prvostopenjsko sodišče. Še pred novo sodno odločitvijo pa je zadeva, kot kaže, dokončno zastarala.

SLOVENIJA - Sova Ujeti pri vohunjenju za avstrijskim veleposlaništvom

LJUBLJANA - Avstrija je Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo (Sova) ujela pri vohunjenju za avstrijskim veleposlaništvom v Sloveniji, poroča ljubljanski Dnevnik. Avstriji so primer predali slovenski policiji, ki ga trenutno preiskuje. Predsednik vlade Miro Cerar je s postopki, ki so jih sprožili avstrijski organi, po poročanju časnika seznanjen.

Po podatkih Dnevnika se je zgodba dogajala, ko je bil na čelu Sove prejšnji direktor Stane Štemberger. Operativcu Sove je bilo naročeno, naj vzpostavi tesne stike z zaposleno na avstrijskem veleposlaništvu v Sloveniji. S tem so slovenski obveščevalci želeli dobiti informacije, s katerimi naj bi razpolagal ambasador. Uslužbenka veleposlaništva je ugotovila, kaj namerava obveščevalec oz. ni privolila v sodelovanje. O dogajanju je obvestila nadrejene. Avstrijska stran je zadevo prijavila svoji policiji, ta pa slovenski policiji, ki sedaj primer preiskuje. Z zadevo je seznanjeno tudi slovensko specializirano državno tožilstvo. To je sporočilo, da je njihovo delo tajno, zato javnosti ne morejo posredovati informacij. Na tajnost podatkov se sklicujejo tudi na Sovi. Prav tako ni komentarjev iz kabineta premiera Cerarja, kjer le poudarjajo, da omenjena akcija ni ohladila dobrih odnosov med Slovenijo in Avstrijo. (STA)

Množičen obisk na letalskem mitingu v Rivoltu

VIDEM - Letalski miting ob praznovanju 55-letnice delovanja akrobatske skupine italijanskega vojaškega letalstva Frecce Tricolori, ki ima svoj sedež na letališču v Rivoltu pri Vidmu, je bil ob koncu tedna res množično obiskan. Častni gost je bil predsednik republike Sergio Mattarella (na sliki, ko sledi nastopu italijanske eskadrilje), ki je na tribuni sedel med obrambno ministrico Pinottijevo in predsednico deželne uprave FJK Serracchianijevo. Prireditvi je po oceni organizatorjev sledilo 450.000, ki so prišli iz raznih koncev Italije, pa tudi iz Avstrije, Slovenije, Hrvaške. Hotelske zmogljivosti so bile v soboto ponoči nasičene od Vidma do Lignana in Pordenona, zadovoljni so tudi gostinci.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET - V pristojni komisiji se je začela obravnava o dvojezičnem statutu

Unija: zdaj gre zares

V tržaški občinski komisiji za institucionalne zadeve se je včeraj začela razprava o statutu Julijske medobčinske teritorialne unije. S tem se je tudi formalno začela pot za sprejetje statuta, ki ga morajo občinski sveti na osnovi deželnega zakona o reformi lokalnih uprav sprejeti do najkasneje 23. septembra. Tržaški občinski svet bo to najbrž storil 21. septembra. Člani pristojne komisije so se medtem včeraj prvič uradno oziroma javno soočili s statutom, ki ga je v dvorani tržaškega občinskega sveta predstavil župan Roberto Cosolini.

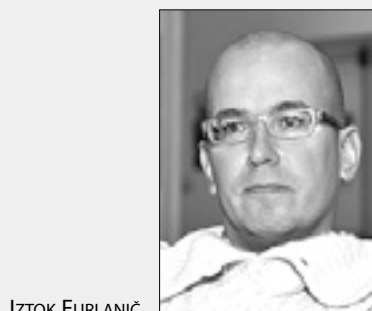
Cosolini posameznih postavk ni podrobno razčlenil, pač pa je orisal nastanek in izdelavo dvojezičnega statuta v sodelovanju z okoliškimi župani ter izpostavil najpomembnejše točke tako glede ureditve in prihodnjega upravljanja unije kot glede nekaterih kritik oziroma polemik, ki so se že pojavile v sredstvih javnega obveščanja. Med temi je bila že znana »bojazen« v vrstah stranke Forza Italia, češ da bodo okoliške občine »ukazovale« tržaški. O tem je včeraj govoril občinski svetnik Piero Cam-

ROBERTO COSOLINI

ber, župan pa je v repliki krepko dvignil glas, češ da so to same laži. Po drugi strani so nekateri v vrstah opozicije in tudi občinski svetnik Zveze levice Iztok Furlanič poudarili, da bodo imeli občinski sveti v prihodnosti dejansko samo posvetovalno vlogo (kot se to v bistvu dogaja danes z rajonskimi sosveti) in bo v okviru medobčinske zveze o vsem odločal župan. To je namreč zapisano v deželnem zakonu, Furlanič pa je zaradi tega najavil, da mora Zveza levice še odločiti, ali bo podprla statut.

Komisija bo pred razpravo v skupščini še nekajkrat zasedala in poglobila nekatera vprašanja, eno sejo pa naj bi

IZTOK FURLANIČ

v kratkem namenili srečanju s sindikati. Pod vprašajem oziroma nejasen je namreč status nekaterih občinskih službenecv po ustanovitvi unije, so poudarili nekateri člani komisije. Kot primer so občinski svetniki navedli »uskajevanje« občinskih uradov določilom zaščitnega zakona ali lokalno policijo, ki bo v prihodnosti domena medobčinske zveze.

Cosolini je namreč razdelil svoje poročilo na nekaj glavnih točk in takoj poudaril, da sta unija oz. statut nastala ob upoštevanju slovenske narodne skupnosti. Delo je bilo zahtevno in nazadnje uspešno, saj so upoštevali razne

zahteve in potrebe in tako zajamčili ravnovesje med tržaško in okoliškimi občinami, je dejal. Pri ustanavljanju unije je bilo vsekakor določeno, da pri skupnih zadevah ne bo lahko odločala ena sama občina in bodo veljavi ponderirani glasovi, poleg tega bo glede zelo pomembnih vprašanj, kot je npr. proračun unije, potrebna t.i. dvojna večina (županov in občinskih svetov). To je navsezadnje unija in ne priključitev, je poudaril župan in razložil, da bo približno 80 odstotkov storitev v tržaški občini od socialne do šolstva ostalo pod okriljem tržaške občinske uprave.

V nadaljevanju so predvsem desnosredinski člani komisije postavili razna vprašanja glede vsebine statuta, a ne nazadnje je ostalo dokaj nedorečeno vprašanje glede morebitnih amandmajev, na kar je poleg članov opozicije opozoril tudi Furlanič. Statut so namreč izdelali župani, zdaj pa naj bi ga posamezne skupščine sprejele brez popravkov, so potožili nekateri člani komisije. Ko pa bi občinski svet celo zavrnil statut, bi potrkal na vrata komisar.

Aljoša Gašperlin

POLITIKA - Russo Kaj meni desna sredina o unijah in mestni občini?

Modrosti tržaške desnice o prihodnosti Trsta so lahko zanimive, škoda le, da ne vsebujejo nobenega predloga. Njihov namen je namreč razlagati nekaj popolnoma logičnega, in sicer da desna sredina nasprotuje tržaškemu županu Robertu Cosoliniju.

Tržaški senator Demokratske stranke Francesco Russo je zato pozval desno sredino, naj obelodani svoje stališče in predloge glede pomembnih tem, kot so staro pristanišče, razvoj pristanišča ali mestna občina. Namesto sterilnih napadov na medobčinsko unijo naj torej poslanca Sandra Savino in Massimiliano Fedriga ter njihovi somišljeniki ponudijo alternativne projekte in zamisli ter skušajo pomagati pri izdelavi pomembnega načrta, kakršna je ustanovitev mestne občine, meni Russo. V deželnem svetu bo kmalu razprava o njegovem popravku, ki ga je senat sprejel. Russa zdaj zanima, ali bodo tržaški deželni svetniki desne sredine ta njegov predlog podprli. Če tega ne bodo storili, pravi Russo, je jasno, da desno sredino zanima le golo predvolilno besedičenje in imobilizem.

MIGRANTI - Kvestura medtem miri domačine

Azilanti kmalu k Sveti Soboti, v Ulici Lavatoio bodo zbirali oblačila

Prevozno podjetje SAF zapuša svojo halo pri Sveti Soboti, v bližini Rižarne, delavci že praznijo garažo. Tam naj bi v prihodnje začasno namestili kakih sto migrantov iz Afganistana in Pakistana, ki trenutno v nedostojnih razmerah prenočujejo v opuščeni skladišču Silos ob glavni železniški postaji. Včeraj popoldne je tudi o tem vprašanju razpravljala tržaški občinski odbor, danes se bodo začeli operativni sestanki z vsemi institucijami in organizacijami. Občinski odbor je med drugim obravnaval predlog, po katerem naj bi v skladišču občinske lekarne na Trgu Oberdan (skladišče je v sosednji Ulici Lavatoio) pred začetkom hladnejših mesecev začeli zbirati oblačila in odeje za migrante. Občinska uprava bo apelirala na solidarnostni čut občanov.

»Potrudili se bomo, selitev v Ulico Rio Primario hočemo izpeljati na čim boljši način. Tesno sodelujemo z organizacijami, ki skrbijo za azilante,« je včeraj zagotovila tržaška občinska odbornica za socialno politiko Laura Famulari, ki ima z migranti že dalj časa veliko dela. Po njenih podatkih je v tržaški pokrajini trenutno okrog 750 prosilcev za azil, velik del katerih lahko računa na primerno namestitev in osnovne storitve. »Avgust pa je bil zelo razgiban: 150 migrantov je zapustilo Trst, preselili so jih v pordenonsko pokrajino, obenem pa se je znatno povečalo število novih prihodov. Marsikdo se je znašel brez strehe nad glavo oz. prenočuje v Silosu: teh je okrog 170. Sto jih bomo v dogovoru s prefektinjo Francesco Adelaide Garufi preselili v Ulico Rio Primario pri Sv. Soboti,« je še povedala odbornica.

Ta odločitev je naletela na kritike predstavnikov desne sredine, medtem ko so mnenja med krajanji deljena. Tržaška poslanka stranke Forza Italia Sandra Savino je v tržaškem Piccolu dejala, da takšna rešitev sploh ni primerna, ker v gosto naseljeno mestno četrt prihajajo »moški z drugačnimi navadami in vrednotami, kar ogroža socialno ravnovesje

Vhod v halo prevoznega podjetja SAF v Ulici Rio Primario

FOTODAMJ@N

LAURA FAMILARI

v predmestju.«

Odbornica Famulari opozarja, da so azilanti že nameščeni v 80 krajih po vsej pokrajini ter da je bila ta odločitev izrazito tehnične narave. »Sprejela jo je prefektinja v sodelovanju s strokovnjaki, z Občino, z ustanovo EZIT in drugimi ...« Opozorila pa je tudi, da isti, ki nasprotujejo namestitvi migrantov v ljudski četrti, so pred časom nasprotovali njihovi namestitvi v ulicah Combi in Bonomo, torej v elitnih mestnih predelih. Odbornica je potrdila, da naj bi tržaška pokrajina praviloma sprejela le kakih 500 prosilcev za azil, »vsak dan pa pozivamo oblasti, naj nekaj ljudi preselijo na Pordenonsko, ker je prav, da so enakovred-

PREFEKTINJA FRANCESCA ADELAIDE GARUFI

no razporejeni po deželnem ozemlju«. Položaj je trenutno vsekakor kritičen.

Kvestura je v tiskovnem sporočilu napovedala, da bo kot običajno pooblaščen nadzor in zagotovila red in mir pri Sv. Soboti ter Sv. Ani, kjer so domačini izrazili določeno zaskrbljenost. Desničarski policijski sindikat SAP pa je opozoril, da je policistov na obsejnim območju premalo in se sprašuje, s kakšnimi sredstvi bo kvestura uresničila svoje napovedi. Deželni odbornik Gianni Torrenti pa se je včeraj zahvalil silam javnega reda, ki vseskozi nadzoruje vpletena območja: »Predvsem ženske in priletne osebe morajo vedeti, da se njihovo vsakdanje življenje lahko nemoteno nadaljuje.« (af)

MILJE - Komisar potrdil nova občinska svetnika

»Spet na delo«

Nesladek: »Izgubili smo tri mesece in cel kup denarja«

»Izgubili smo tri mesece in kup denarja, najbolj prikrajšani pa so bili Miljčani. Delovanje občinskega sveta bo zdaj lahko končno ponovno steklo s polno paro, zamujeno pa bo zelo težko nadoknaditi.«

Miljski župan Nerio Nesladek je bil včeraj v telefonskem pogovoru zadovoljen, a tudi in še predvsem zagrenjen. Nesprejemljivo obnašanje desnosredinske opozicije in tudi Zveze levice je namreč preprečilo delovanje miljske skupščine domala vse poletje, je dejal. Kaj se je zgodilo?

Po odstopu občinskih svetnikov Stefana Decolleja in Francesco Riosa iz vrst Demokratske stranke sta bila na njuno mesto poklicana Igor Donadei in Diego Crevatin, ravno tako pripadnika DS. Toda seja oz. seje občinskega sveta, ki bi morale zapečatiti njuno imenovanje, so bile kar trikrat nesklepčne. Občinski svetniki opozicije in tudi Maurizio Coslovich iz vrst Zveze levice, ki so bili na začetku prisotni, so namreč vselej zapustili dvorano izključno v predvolilne namene, pravi Nesladek. Nadomestitev prejšnjih svetnikov z novima je nazadnje potrdil deželni komisar Edoardo

NERIO NESLADEK

Boschin.

Nesladek je mnenja, da so bili občani zaradi tega hudo prikrajšani. Po eni strani so nesklepčne seje stale davkoplačevalce skoraj šest tisoč evrov, po drugi pa so zaradi tega v zamudi dela za obnovo miljske obale, je dejal in izrazil dvom, da bodo ta dela zaključena pred prihodnjim poletjem. Nesladek je želel še poudariti, da »nisem nikdar ostal brez večine«. V Miljah je končno spet zavladala zakonitost, je še povedal župan in dodal, da ga polemike ne zanimajo in je vselej pripravljen na dialog. **A.G.**

VIDEM - Pet dni po prometni nesreči

Upokojenec naposled podlegel poškodbam

Upokojenec, ki se je prejšnji teden ponesrečil v karnijski vasi Villa Santina, naposled ni preživel. 74-letni Giancarlo Sopracasa, ki je imel stalno bivališče v Trstu, je v noči na ponedeljek v videmski bolnišnici podlegel poškodbam.

Do prometne nesreče je prišlo v sredo, 2. septembra, dopoldne. Sopracasa je bil na počitnicah v Villi Santini, kjer ima menda sorodnike. Zjutraj se je odpravil po časopis in v kavarno, kjer je popil ka-

vo, zatem pa sredi vasi prečkal cesto na prehodu za pešce. Voznica avtomobila citroen C2, 58-letna domačinka, ga očitno ni opazila. Povožila ga je in se ustavila ter poklicala na pomoč. Moškega so reševalci najprej prepeljali v Tolmeč, zatem pa v Videm, ker se je njegovo zdravstveno stanje takoj poslabšalo. V videmski bolnišnici se je pet dni boril za življenje, toda zdravniki mu na koncu niso mogli več pomagati.

VINOGRADNIŠTVO - Analiza grozdja na Kontovelu

Trgatev belih sort že ta konec tedna

Ugodne vremenske razmere so bistveno prispevale k dobrim značilnostim grozdov, ki te dni čakajo na trgatev, previsoka temperatura pa bi lahko vplivala tudi negativno. V primeru temperatur nad 28-29 stopinj Celzija trta ustavi proces razvoja sladkorja, zviša pa se kislina. Lega in sončenje vplivata na rast grozda, predvsem na vrednost kisline v njem. Stopnja sladkorja in kisline sta tudi indikativni vrednosti, ki najbolje določata čas trgatve.

Vinogradnikom lahko zadnje dvome o zrelosti grozdja razčisti izkušen enolog. Za takega velja tudi Stefano Rosati, svetovalec Kmečke zveze, ki se je včeraj popoldne mudil na kmetiji Dušana Križmana na Kontovelu. Bele vinske sorte, kot sta sauvignon in chardonnay, so že dočakale rez škarij, medtem ko bo čas za malvazijo, vitovsko in gler nastopil čisto kmalu.

Analiza grozdja je sicer pravi obred, ki bolj spominja na zdravniški pregled. Vinogradnik pozdravi in prisede, v rokah pa zaskrbeljeno drži lonček grozdja. Ob 14.30 se pojavi izvedenec, ki v senci manjšega latnika pripravi merilne naprave in kemijske raztopine. Vsak pridelovalec, eden za drugim, pa kmalu pristopi k njemu.

Večjih skrbi pri Križmanu na Konto-

Stefano Rosati med merjenjem sladkorne stopnje in kisline

FOTODAMIJ@N

velu ni imel nihče, niti gostujoči Križani. Slednji pa bodo v primerjavi s proseško-kontovelskimi kolegi morali počakati nekaj dni več. Presenetljivo, na nekaj več kot petih kilometrih razdalje je stopnja sladkorja nekoliko prenizka, kislina pa še previsoka za takojšnjo trgatev. Kontovelci bodo lahko mirne duše trgali ta konec tedna, zahodneje pa bodo morali vinogradniki torej počakati. Rosati pripisuje razliko močnejši suši, ki je lahko huje prizadela zahodni kras in kraški breg.

Podatki so se za kontovelske vinarje nagibali bolj k vrednostim sladkorne stopnje nad 80 in kislino okrog 5,6, medtem ko so imeli Križani stopnjo sladkorja bližje 70 in za nekaj desetink višjo kislino. Včerajšnje meritve so se nanašale na pozne bele sorte, za rdeče grozdje bo treba počakati še tri tedne. Letošnji izidi naj bi torej kazali, da bo stopnja alkohola nekoliko nižja. O letini pa bo odločal predvsem nadaljnji proces dozorevanja v kleti. (mar)

EVROPSKI DAN ŽIDOVSKÉ KULTURE

Trst počastil svojo židovsko komponento

Orkester gledališča Verdi in dirigent Angelo Cavallaro na nedeljskem koncertu

FOTODAMIJ@N

Prva nedelja v septembru je od leta 2000 Evropski dan židovske kulture. Židovske niti vidno, pomenljivo in ustvarjalno sestavljajo tkivo evropske književnosti, glasbe, filozofije in so zato že v osnovi sredstvo tesne, že zgodovinske kulturne izmenjave, ki je tudi skupna dediščina. Zato je praznik židovske kulture več kot samo izložba specifičnih izrazov, na katere naj bi ostali gledali kot zunanji opazovalci. Ustvarjanje povezav na poti medsebojnega spoznavanja je tudi glavni namen dneva, ki je letos potekal pod geslom *Ponti & AttraversaMenti* (Mostovi in prečkanka). Pobude se je aktivno udeležilo 32 evropskih držav in 72 mest v Italiji. Trst je svojo židovsko komponento praznično počastil s predavanji, ogledi, odprtjem sinagoge in glasbenim dogodkom, ki je napolnil veliko dvorano opernega gledališča Verdi.

Program koncerta je gradil mostove med preteklostjo in sedanostjo s skladbami Vita Levija, zaslužnega mentorja mnogih tržaških glasbenikov, med katere spada tudi Pavle Merku, in sedanjega vodje zbora židovskega kulturnega društva Kol Ha-Tikva (soorganizatorja celotnega dogodka) Marca Podde. Koncert je spodbudil iskanje mostov, ki govorijo o preteklosti in sedanosti na-

šega mesta, o židovski duši, ki se srečuje in prepleta z drugimi kulturnimi temelji in veroizpovedni izvajalcev na odru, kot tudi skladatelj in kulturnih delavcev, ki so se oblikovali s starostjo tržaških glasbenih pedagogov. Nenazadnje je evidentiral mostove, ki povezujejo besedila in njihove uglasbite, ali poklice, če upoštevamo, da je Podda priznan hkrati kot glasbenik in zdravnik.

Rdečo nit dneva je na svoj način obravnavala tudi kratka simfonija Vita Levija z naslovom *In limine*. Skladba iz leta 1975 nosi v naslovu meje, ki jih gradimo in brišemo tudi v umetnosti in so za Tržacane vseh generacij življenjske in ideološke sopotnice. Dirigent Angelo Cavallaro je umirjeno pospremil orkester gledališča Verdi skozi čustvena poglavja izjemno pripovedne skladbe, ki se stilno postavlja med pomirjujočim zasedanjem v poznoromantične vzore in odmevi dvajsetega stoletja, medtem ko se z barvitostjo glasbene izpovedi nanaša na povednost simfonične pesnitve. Dve generaciji skladateljev sta se soočili že pri naslednji skladbi, v orkestraciji Levijevega moteta *Surge propera*, kateremu je Podda dal mehkejšo podobo z ojačevanjem sanjivosti, v tesnem objemu orkestra in glasov zbora gledališča Verdi.

Koncert je obogatila krstna izved-

ba rapsodije, ki jo je Podda napisal po verzih Visoke pesmi. Dialog med moškim in žensko (zaradi dvojne »pripadnosti« teksta tudi med židovsko in krščansko vero) v znamenju speva o lju-bezni je osnova, ki je navdihnila tržaškega skladatelja za skladbo, v kateri se različna poglavja povezujejo v neprekinjeno celoto. Eklektičnost, ki zaznamuje razumljivo govorico, je tokrat nihala med klasičnimi, tudi baročnimi elementi, čustvenimi in epskimi efekti filmske glasbe, na katere so zapihali sredozemski vetrovi.

Orkestrska pisava je ob prvem poslušanju delovala bolj prepričljivo od vokalne z jasnejšo strukturo, bolj neposredno ekspresivnostjo, jasnim sporočilom v povezavi z različnimi razpoloženji besedila. Vokalno pa je bil spoj med besedami in uglasbitvijo bolj neskladen: tekst se je vsebinsko ujemal z orkestralno sprevnostjo, prozodija pa se je nekoliko težje zrcalila v pevskih linijah. Zanesljiva in zagnana mlada solista, turška sopranistka Ayse Sener in tenorist Alessandro D'Acrissa, sta strast interpretirala kot napeto ostrino, zbor pa ni prišel dovolj do izraza, kar je usmerilo doživljajne skladbe z vzporednostjo različnih čustvenih tokov.

ROP

ŠOLSTVO - Seminar za šolnike

Četrtnina učnega kadra se je že izpopolnjevala

Osimo študentke in čezmejni projekt o dvigu kompetenc

V osemnajstih letih, odkar je pedagoška svetovalka za slovenske šole v Italiji Andreja Duhovnik Antoni, se je v Sloveniji izpopolnjevalo več kot sto vzgojiteljev, učiteljev in profesorjev naših šol in vrtcev, kar pomeni četrtnina vsega učnega kadra. To izhaja iz včerajšnje dopoldanske predstavitve rezultatov izpopolnjevanja osmih t.i. Osimo študentk, ki so preteklo šolsko leto preživele na slovenskih univerzah oz. Centru za slovenščino kot drugi-tuj jezik. Teme oz. rezultate izpopolnjevanja so predstavili v dvorani Zadružne kraške banke na Opčinah v okviru letošnjega 50. seneškega seminarja za slovenske šolnike v Italiji, kjer je potekala tudi predstavitve rezultatov celoletnega čezmejnega projekta o dvigu jezikovnih in didaktičnih kompetenc z naslovom *Izobraževalni sklopi in timsko poučevanje za nova znanja in nove šolske prakse* (na sliki FotoDamij@n).

V preteklem šolskem letu je t.i. Osimsko študentko za izpopolnjevanje v Sloveniji izkoristilo osem vzgojiteljev, učiteljev in profesorjev, ki poučujejo na slovenskih šolah v Furlaniji Julijski krajini. Gre za Sabrino Bandi, Eleno Braini, Karin Glavina, Kettj Klancic, Eugenio Kozina, Martino Legiša, Adriano Margon in Alenko Štoka, ki so se pod vodstvom mentorice izpopolnjevale preko predavanj, delavnic in hospitacij zlasti na univerzah v Ljubljani in Kopru ter na Centru za slovenščino kot drugi-tuj jezik. Kot so same povedale, se v svoje razrede zdaj vračajo obogatene z dragocenimi izkušnjami ter novimi spoznanji in metodami učenja in poučevanja, same pa so pripravile tudi projekte oz. učne pripomočke za bogatenje pouka, pri čemer je pozornost veljala zlasti temu, kako učinkovito približati slovenska besedila populaciji, kjer je veliko otrok, ki doma slovenščine ne uporabljajo.

V dvorani ZKB, kjer sta prisotne pozdravila tudi vodja Urada za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu za FJK Igor Giacomini in predstavnik slovenskega ministrstva za izobraževanje Roman Gruden, pa je pedagoška svetovalka Andreja Duhovnik Antoni predstavila tudi rezultate čezmejnega projekta o dvigu kompetenc, ki ga je vodila Samoupravna obalna skupnost italijanske narodnosti, se pravi italijanska manjšina v Sloveniji, v sodelovanju z najpomembnejšimi šolskimi oblastmi in univerzitetnimi institucijami v Sloveniji, pristopile pa so tudi nekatere slovenske šole v Italiji. Projekt se je začel ravno z lanskim jesenskim seminarjem za šolnike in je trajal od 2. septembra 2014 do 16. junija 2015, se pravi skozi vse preteklo šolsko leto, pri čemer so 85 odstotkov sredstev zagotovili evropski strukturni skladi, 15 odstotkov pa slovensko ministrstvo za izobraževanje. Opravljenih je bilo 400 ur dela, udeleženci so imeli na voljo 17 tematskih sklopov in so prisluhnili 15 predavateljem, ki so prihajali z univerz v Ljubljani in Kopru, iz Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, Osnovne šole Dobravlje in Hiše znanja Sonje Sentočnik. Glavni sklopi so obravnavali funkcijsko obnovo večkodnega besedila, ugotavljanje kompleksnih dosežkov, pedagoško psihologijo, porajajočo se pismenost, didaktiko slovenskega jezika, bralno pismenost, učenje učenja, preverjanje in ocenjevanje ter dvig jezikovnih kompetenc učencev. K projektu so povabili med drugim vseh 29 slovenskih osnovnih šol v Italiji, odzvale so se le štiri šole, ki delujejo nekako na "obrobju", se pravi osnovne šole pri Sv. Jakobu v Trstu, Romjanu, Špetru in Miljah, višje srednje šole pa so sodelovale združeno. Omeniti je treba predvsem gostovanje učiteljev iz Slovenije na sodelujočih slovenskih šolah, pri čemer je bilo opaziti predvsem porast motiviranosti za slovenski jezik pri učencih, ki so začeli uporabljati besedila, ki so jih do tedaj dojemali le pasivno. Poudarek je bil na uporabnosti jezika, spodbujanju timskega dela med učitelji ter na novih metodah učenja in poučevanja, udeleženci pa so navezali tudi nove stike in prijateljstva.

Seminar se bo nadaljeval danes dopoldne, ko bodo v Kettejevi dvorani na sedežu Večstopenjske šole pri Sv. Jakobu ob 9. uri spregovorili o A, b, c-ju e-šole oz. novih komunikacijskih tehnologijah. Srečanje bodo ponovili jutri v višješolskem centru v Gorici, ko se bo seminar tudi zaključil. (iž)

Podzemne skrivnosti Timave

Vela voda izvira na Hrvaškem pri Gomancu in teče kot Reka na južnem robu Snežniškega pogorja in po Vremski dolini. Po štiridesetih kilometrih površinskega toka se skozi veličastne kanjone in oboke, znane pod imenom Škocjanske jame, pogrezne v sifon Mrtvega jezera. Svojo pot nato nadaljuje pod zemljo in privre na plano v Štivanu z imenom Timava.

Ze tisočletja bodri domišljijo in zanimanje popotnikov in raziskovalcev, saj je njen podzemni tok še vedno »nerazvozan«. Včasih zadoni iz podzemlja, ko se ob močnih nalivih voda dvigne in potisne zrak skozi špranje v prvi in apnenčastem skalovju. Sramežljiva reka je dostopna le v peščici globokih jam in brezen, kot so Kačna jama, brezno 3G pri Divači, Jama 1 v Kanjaducah pri Sežani, Brezno v Stršinski dolini pri Orleku, Labodnica pri Trebčah, jama Lazarja Jerka (Lazzaro Jerko) pri Reptabru ter Pozzo dei Colombi pri Devinu. Skupina zagnanih tržaških jamarjev društva *Adriatica di Speleologia* si že vrsto let prizadeva, da bi odkrila pot, ki si jo je reka izdolbla. Tako je nastal projekt *Timavo System Exploration*, pri katerem sodelujeta že tretje leto zapored poleg tržaškega jamarjskega društva še skupina francoskih jamarjskih potapljačev, pod pokroviteljstvom občin Trst in Devin-Nabrežina. Marco Restaino, Sergio d'Ambrosi, Paolo Guglia in Piero Luchesi bodo **drevi ob 20.30** na turistični kmetiji Andreja in Bernarde Milič v **Zagradcu** predstavili dosedanje rezultate in odkritja na podlagi slikovnega in video-materiala, zbrane med letošnjim raziskovanjem.

BANI - V nedeljo odkrili trijezični spomenik baronu Josephu Burgstallerju

Narodne noše, Zdravljica in Bog ohrani, Bog obvarji

Lik pomembnega Tržačana iztrgali iz pozabe po zaslugi banovske skupnosti in Občine Trst

Vaška skupnost pri Banih in Občina Trst sta se s postavitvijo in odkritjem spomenika s trijezičnim napisom, recitiranjem Prešernove *Zdravljice* in igranjem stare avstro-ogrške himne *Bog ohrani, Bog obvarji* oddolžila spominu na barona Josepha Burgstallerja, ki je pri Banih vsako leto preživel poletne počitnice v vili in na posestvu, ki ju je imel tam v lasti, vsakič pa so se na prvo nedeljo v septembru vaščani ob povratku družine v Trst od le-te poslovili z občutenim praznikom, ki se je ohranil do danes, ko pri Banih, tokrat na pobudo SKD Grad, vsako leto prirejajo Šagro pod kostanji.

Spomenik Josephu Burgstallerju (1840-1914), posestniku, članu tržaškega mestnega sveta in dunajskega parlamenta, predsedniku komisije za pogozdovanje Krasa, predsedniku tržaškega opernega gledališča Verdi in nosilcu številnih drugih funkcij, ki je imel za svoj rodni kraj in njegove običaje posebno občutljivost, so odkrili v nedeljo popoldne na zelenici pred opuščeno vojašnico Monte Cimone, ki so jo bili svojčas zgradili ravno na območju posestva rodbine Burgstaller. Odkritja spomenika, ki ga je bil le nekaj dni prej tudi blagoslovil openski župnik Franc Pohajžak, se je udeležilo veliko število ljudi, Občino Trst je predstavljala župan Roberto Cosolini, vzhodnokraški rajonski svet predsednik Marko Milkovič, ob drugih kolegih pa je bil prisoten tudi občinski svetnik Slovenske skupnosti Igor Švab, ki je lani jeseni ob sprejemanju rebalansa občinskega proračuna skupaj s kolegom Alessandrom Carmijem in Mariom Ravalicom iz vrst Demokratske stranke (vsi trije so v sporočilu za javnost poudarili, da postavitve spomenika še bolj potrjuje in vrednoti tesne vezi med zgodovino rodbine Burgstaller in banovsko skupnostjo) tudi uspešno predložil resolucijo o postavitvi spomenika, za katerega se je bila zavzela banovska vaška skupnost ob stoletnici Burgstallerjeve smrti.

Ob pozdravu predsednice SKD Grad Norme Križmančič, igranju godbe na pihala Viktor Parma iz Trebč in recitacijah Ivane Hussu so Neva Husu, Melita Vidau in Pa-

vel Vidau v italijanščini, nemščini in slovenščini med drugim opozorili, da se z odkritjem spomenika podeljuje nekaj, kar bi morali že davno imeti, saj je spomin na Josepha Burgstallerja s koncem prve svetovne vojne in prihodom Italije v naše kraje šel v pozabo vse do danes, ko mu je bila končno priznana vloga, ki jo je odigral v krajevnem življenju, pri čemer gre za skrb za ovrdenjenje in drugačen pogled na tem stičišču narodov, jezikov in kultur. Pomen raznolikosti ozemlja, prisotnosti slovenske manjšine in potrebe po ovrdenjenju krajevne kulture in zgodovine je v svojem govoru poudaril tudi župan Cosolini, medtem ko se je svetnik Švab zahvalil vaški skupnosti, kolegom svetnikom in občinski upravi.

Odkritje spomenika, ki je sledilo tradicionalnemu sprehodu narodnih noš oz. »mantenjadi«, je predstavljalo tudi vrhunec banovske Šagre pod kostanji, ki je k Banom privabila pravo množico obiskovalcev, ki so si ob plesu, hrani in pijanci (slednji sta pošli že okoli 22. ure) v prostorih SKD Grad lahko ogledali tudi priložnostno razstavo o Josepu Burgstallerju.

Narodne noše polagajo cvetje k spomeniku (zgoraj) in »mantenjada« po vasi

FOTODAMJ@N

SVETA ANA - Na pokopališču spominska slovesnost za bazoviške junake

Mladi naj dokažejo, da so strpni

Podpredsednica proseško-kontovelske sekcije VZPI-ANPI Sara Ferluga izpostavila povezavo med četverico ustreljenih in današnjo mladino

Pri Sv. Ani je govorila Sara Ferluga, na častni straži so bili taborniki

FOTODAMJ@N

Na pokopališču pri Sv. Ani v Trstu, kjer so Ferda Bidovca, Zvonimirja Miloša, Frana Marušiča in Alojza Valenčiča po ustrelitvi na bazovski gmajni leta 1930 skrivaj pokopali, je v nedeljo ob 11. uri potekala slovesnost. Z uvodno besedo je pozdravil predsednik Odbora za proslavo bazoviških junakov pri NŠK Milan Pahor, zapel je ženski zbor Ivan Grbec iz Škednja, na častni straži so stali taborniki Rodu modrega vala.

Govornica je bila Sara Ferluga, podpredsednica sekcije VZPI-ANPI Prosek-Kontovel Anton Ukmar Miro. »Mladi smo in mladi ste bili tudi vi, celo mlajši od nas. A neverjetno pogumni, čisti idealisti, obenem pa tudi konkretni – saj je šlo za biti ali ne biti naroda.« Čeprav se morda sliši neverjetno, je dejala govornica, je vez med bazoviškimi junaki in današnjimi mladimi močna. Mladi so danes poklicani k temu, da se preizkusijo na področju strpnosti, v sprejemanju tistih, ki so danes zoperstavljeni in zatirani. »Ko sledimo grozljivim prizorom v medijih, se na to ne smemo

požvižgati ali se ustrašiti, kajti na ta način ne bi bili pripravljeni priznati vsem ljudem enakih možnosti in pravic. V strahu, da bi kaj izgubili, ali bi bili za kaj prikrajšani, pozabimo na nauk, ki so nam ga pustili naši junaki, to je, da se ravno v priznavanju različnih človekovih identitet kaže velikost našega naroda.«

Sara Ferluga je opozorila, da imajo mladi na Prosek in Kontovelu srečo, ker sta to vasi, ki sta veliko žrtvovali za svobodo v boju proti nacifašizmu, in so lahko neposredno od svojih dedov poslušali pričevanja iz tistih mračnih časov. Tako se težje predajajo apatiji in ravnodušju, ki je zajela našo družbo. V dejanjih Bidovca, Valenčiča, Miloša in Marušiča se zrcali neskončna ljubezen do svobode in dostojanstva, ki pripadata vsakemu na tej obli, je dejala Prosečanica. »Zato njihova dejanja beremo kot poziv k boju za pravičen svet. Svoj oziroma naš govor zaključujem z besedami, ki jih je ponosno zakričal Bidovec: smrt fašizmu! In dodala bi: prav vsakemu.« (bf)

Italijansko-ameriško združenje: dnevi odprtih vrat

Na sedežu Italijansko-ameriškega združenja na Trgu Novega sv. Antona 6 potekajo dnevi odprtih vrat. Včeraj so orisali tečaje angleščine za odrasle, danes bodo ob 18. uri predstavili tečaje za otroke, jutri pa ob isti uri pobude, namenjene učiteljem oz. profesorjem angleščine, ter didaktične programe za šole. Več informacij na spletni strani www.aia-fvg.blogspot.it ali na naslovu elektronske pošte aia.fvg@gmail.com.

Acegas: dela v Ul. Veronese

Podjetje AcegasApsAmga sporoča, da so se v Ul. Veronese na višini hišne številke 16 začela vzdrževalna dela na omrežju električne napeljave, ki bodo trajala do 18. septembra. Zaradi del je na 20-metrskem odseku zožena cesta.

Skupina za samopomoč

Združenje prostovoljcev za boj proti možganski kapi A.L.I.Ce. za Furlanijo Julijsko krajino sporoča, da se z današnjim dnevom obnavljajo tedenska srečanja skupine za samopomoč, ki bodo na sporedu od torkih med 16.30 in 18. uro na sedežu svetoivanskega zdravstvenega okraja v Ul. Sai 1-3 v parku bivše umobolnice pri Sv. Ivanu.

Ženske v državni knjižnici

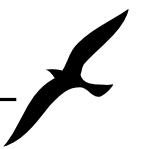
V državni knjižnici Stelio Crise na Trgu Papa Giovanni XXIII 6 bo danes ob 17. uri v okviru 4. mednarodne razstave sodobne umetnosti Ekspanzije 2014 srečanje na temo Glasovi žensk s podnaslovom Pisati drobce življenja o rezultatih delavnice pisanja o življenjepisu Mednarodne hiše žensk v Trstu, predstavili pa bodo tudi knjigo Dice Alice. Percezioni e storie di donne.

Izlet v Bosno in Hercegovino

Združenje A.N.L.A. seniorjev družbe Fincantieri prireja od 31. oktobra do 3. novembra izlet v Bosno in Hercegovino z obiskom Sarajeva, Mostarja in Splita ter nabiranjem mandarin ob izlivu reke Neretve. Vpisovanje se začne danes v krožku Fincantieri-Wärtsilä v Pasaži Fenice 2 med 10. in 12. ter med 17. in 19. uro, v prihodnjih dneh pa samo popoldne med 17. in 19. uro do zapolnitve mest. Za informacije je na voljo številka mobilnega telefona 347-1524678.

KONCERT - Jutri Mlada tolkalca Petracco in Jugovic

Združenje Goffredo de Banfield onlus ponuja pomoč priletnim in neavtonomnim osebam, bolnikom z Alzheimerjevo boleznijo in njihovim družinam. Temu združenju bodo namenili prostovoljne prispevke z akustičnega koncerta v spomin na Ornello Bertasso Taccheo, ki bo pod pokroviteljstvom tržaškega sedeža združenja Mozart Italia na sporedu jutri ob 19. uri v gledališču Teatro dei Fabbri (Ul. Fabbri 2/A). Nastopil bo Popocatepetl percussion duo, ki ga sestavljata Gabriele Petracco in Marko Jugovic. Oba sta diplomirala na tržaškem konservatoriju Tartini, 29-letni Petracco je opravil podiplomski študij na šoli Codarts v Rotterdamu, kjer živi, dela in obiskuje akademijo rotterdamske filharmonije. Jugovic je na Tartiniju diplomiral z odliko in pohvalo, sodeloval je z raznimi orkestri in skupinami, tudi on pa je bil s programom Erasmus v Rotterdamu, kjer bo zdaj obiskoval podiplomske tečaje. Tolkalca bosta izvedla skladbe Piazzolle, Bartola, profesorja na Tartiniju F.P. Tedesca, Živkovića, Franka Zappe, Golinskega in Yariva.

SLOFEST - Srečanja v pričakovanju na Festival Slovencev

Nevidne sledi Slovenk v Trstu

Festival Slovencev v Italiji - Slofest se bliža z naglimi koraki. Že ta teden bodo namreč zaživel tako imenovani »pred dogodki«, ki bodo naznanili praznik, ki bo potekal na tržaškem Borznem trgu in njegovi bližnji okolici od petka, 18., do nedelje, 20. septembra. Jutri in v četrtek bosta ob 12. uri javni tiskovni konferenci s predstavitev celotnega programa praznika - prva bo v Tržaškem knjižnem središču na Trgu Oberdan, druga pa v Kopru, v palači Gravisi Buttorai (Circolo) v Ulici OF.

Prvi »pred dogodek« Slofesta bo potekal v Trstu, in sicer v četrtek, 10. septembra, pri Sv. Jakobu. Na trgu pred šentjakobsko cerkvijo bo ob 20. uri zaživel večer z naslovom »Nevidne sledi - o Tržačankah in ostalih Slovenkah v Trstu«. Udeleženci srečanja, ki ga prirejajo Zveza slovenskih kulturnih društev, Založništvo tržaškega tiska in Godbeno društvo Prosek, bodo lahko spoznali številne znane in manj znane Slovenke, ki so na prelomu med 19. in 20. stoletjem krepile vlogo Slovencev v Trstu. Podlaga projekta je knjiga *Novo pero - rojstvo 20. stoletja v znamenju primorskih žena* Lelje Rehar Sancin, ki je izšla leta 2012 pri ZTT-ju. Protagonistke srečanja bodo torej ženske, ki so dokončno vstopile v družbo in s svojim delom zaznamovale ter ustvarjale širši kulturni prostor: to so bile izobražene, ozaveščene, kulturno in politično aktivne ženske, pozorne do socialnih vprašanj, se pravi časnikarke, urednice, pisateljice, narodne buditeljice, učiteljice, nune, na primer. Ob tej priložnosti bodo gostje v roko prejeli tudi manjšo zgibanko, ki opozarja ravno na dejavnosti slovenskih žensk v mestnem središču in okolici. Zgibanko je uredil Mitja Tretjak, ki je tudi izbral in uredil besedila iz knjige, ki jih bo prisotnim podala Elena Husu ob skladbah, ki jih bo zaigrala proseška godba pod taktirko Iva Bašiča. Izid priložnostne zglobanke je podprla Javna agencija za knjigo RS.

Drugi »pred dogodek« bo v petek, 11. septembra, ob 18. uri, ko bo v **Trgovskem domu v Gorici** odprta razstava portretov slovenskih pesnikov in pisateljev iz Gorice, Trsta in videmske pokrajine. V soboto se bo »pred dogajanje« Slofesta spet premaknilo v Trst, kjer bo ob 20. uri v **cerkvi sv. Lovrenca v Škednju** potekala revija evharističnih in Marijinih pesmi v spomin na msgr. Dušana Jakomina.

ZSKD - Otroške delavnice na Opčinah

Plesne igre

Z našturiranimi koreografijami bodo nastopili na Slofestu

Otroci so spoznavali osnove različnih plesnih stilov

FOTODAMJ@N

S prvega nadstropja Prosvetnega doma na Opčinah odmevata te dni otroški smeh, glasba in ritmično poskakovanje. Tridnevne celodnevne plesne delavnice, ki si jih je v pričakovanju Slofesta zamislila Zveza slovenskih kulturnih društev, so namreč zadele v polno, saj se jih udeležuje 33 otrok od 6. do 14. leta starosti.

Mlade plesalke, pravzaprav zapisati bi morali plesalce, saj sta med udeleženci tudi dva fantka, vodijo Karmen Biancuzzi, Ambra Cadelli, Mateja Terčon in Evgen Todor (pod strokovnim vodstvom Marjetke Kosovac), ki jih razdeljene po manjših skupinah uvajajo v hip-hop, jazz ter klasični oz. sodobni balet. Včerajšnji, prvi dan je minil v znamenju spoznavanja osnovnih elementov različnih plesnih stilov, zlasti pa medsebojnih stikov z vrstniki. Ob različnih ritmičnih in melodijah so mali plesalci vadili koordinacijo in se pošteno razmigali, vse skupaj pa je bilo seveda začinjeno z dobršno mero zabave in sprostitve. Vsak od mentorjev bo še danes in jutri skozi plesno igro utrdil koreografijo, s katero bodo nato plesalci nastopili tudi na Slofestu, in sicer v soboto, 19. septembra, v okviru t.i. mladinskega popoldneva, ki ga bodo oblikovale tudi druge plesne skupine, ki delujejo v okviru slovenskih društev.

Da vse poteka kot po olju od 8. do 16. ure oziroma, da so otroci veseli, zadovoljni in tudi siti, poskrbijo še koordinatorka delavnic Jasna Simoneta in prostovoljki pri ZSKD Martina in Nina. (sas)

Kocke in gneča otrok na Borznem trgu

V nedeljo se je na desetine otrok udeležilo dogodka v okviru turneje Lego Tour (fotoDamj@n), katere prireditelj je znani proizvajalec kock v sodelovanju z Občino Trst. Otroci so na Borznem trgu posedali za mizicami in skupaj vneto gradili, drugi so na malih ekranih gledali prizore iz nizov Ninjago in Friends. Nekateri starši pa so pričakovali kaj več, saj je vse skupaj po njihovem mnenju delovalo dokaj neurejeno.

Včeraj danes

Danes, TOREK, 8. septembra 2015

MARIJA

Sonce vzide ob 6.34 in zatone ob 19.31 - Dolžina dneva 12.57 - Luna vzide ob 1.50 in zatone ob 16.46.

Jutri, SREDA, 9. septembra 2015

PETER

VREME VČERAJ: temperatura zraka 26 stopinj C, zračni tlak 1015 mb ustaljen, vlaga 55-odstotna, veter 15 km na uro severovzhodnik, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23 stopinj C.

Osmice

BORIS IN MARGARET MIHALIČ z družino vabita v osmico na Katinari pri Nadliškovih. Tel. št.: 335-6067594. **DRUŽINA ŠUC** je odprla osmico, Briški 18. Tel.: 339-2019144.

OSMICA ŠVARA je odprta v Trnovci 14. Tel. št.: 040-200898.

OSMICO je odprl Milič, Repen 49. Toplo vabljeni! Tel. št.: 040-327104.

OSMICO je v Mavhinjah 58/A, odprla družina Pipan-Klarič. Toplo vabljeni! Tel. št. 040-2907049.

OSMICO sta odprla Andrej in Ivan An-tonič, Cerovlje 34. Vabljeni! Tel. št.: 040-299800, 342-0996537.

ROBERTO ŠAVRON je v Gabrovcu št. 27 odprl osmico. Pričakuje vaš obisk! Tel. 347-2511947.

Kolegico Nastjo Milič, moža Kristijana in hčerko Mijo je s svojim rojstvom razveselila

Gaja

Čestitke in voščila pošiljajo

vsi iz časnikarskega uredništva RAI

Čestitke

VLASTA in DAVID! Kot globlčka dva sta pred 25. leti po preprogi šla, prstane zlate nataknila in zvestobo si obljubila. Še nešteto srečnih dni vama želimo mi vsi.

Kino

AMBASCIATORI - 15.45, 17.15, 18.45, 20.20, 22.00 »Minions«.

ARISTON - 17.00, 19.00 »Taxi Teheran«; 21.00 »Non essere cattivo«.

CINEMA DEI FABBRI - 18.15, 20.00 »Bolgia totale«; 16.00, 21.45 »Finding Fela«.

FELLINI - 16.30, 18.10, 19.45 »Il grande museo di Vienna«; 21.30 »The Visit - un incontro ravvicinato«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.00, 20.10, 21.45 »Southpaw - L'ultima sfida«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.40, 20.10, 22.15 »Un'occasione da Dio«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.15, 20.10, 22.00 »Qualcosa di buono«.

KOPER - PLANET TUŠ - 17.00 »Fantastični štirje«; 16.15, 18.15, 20.30 »Hitman: Agent 47«; 19.00, 21.10 »Kar hočeš«; 19.20 »Minioni«; 15.30, 17.30, 20.15 »Minioni (sinhr.)«; 16.30, 18.30 »Minioni 3D (sinhr.)«; 15.50, 20.40 »Misija: Nemogoče - Odpadniška nacija«; 18.20 »Mož iz agencije U.N.C.L.E.«; 16.00, 18.00, 20.00 »Nore počitnice: Nova generacija«; 20.50 »Straight Outta Compton - Zgodba o N.W.A.«.

KOSOVELOV DOM SEŽANA - 20.00 »Pleme«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.20, 19.30 »Ant-Man«; Dvorana 2: 16.20, 18.10, 20.10, 22.10 »Operazione: U.N.C.L.E.«; Dvorana 3: 16.20, 18.10, 20.10, 22.10 »Città di carta«; 16.30, 18.00, 21.30 »Minions 3D«; Dvorana 4: 16.20, 18.00, 20.00, 21.45 »Sinister 2«; 18.40, 21.00 »Mission Impossible - Rogue Nation«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta.

THE SPACE CINEMA - 16.00, 17.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Minions«; 16.40, 19.00, 21.20 »Città di carta«; 16.20, 18.15, 20.10, 22.05 »Un'occasione da Dio«; 16.30, 19.05, 21.40 »Southpaw - L'ultima sfida«; 19.00, 21.30 »Operazione U.N.C.L.E.«; 16.20, 19.00, 21.40 »Mission: Impossible - Rogue Nation«; 16.40, 19.05, 21.30 »Left behind - La Profezia«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.15, 20.00, 21.45 »Minions«; Dvorana 2: 17.45, 20.00, 22.10 »Operazione U.N.C.L.E.«; Dvorana 3: 17.40, 19.50, 22.10 »Southpaw - L'ultima sfida«; Dvorana 4: 16.30 »Minions«; 18.10, 20.10, 22.10 »Città di carta«; Dvorana 5: 18.00, 20.20, 22.00 »Taxi Teheran«.

Lekarne

Od ponedeljka, 7. do nedelje, 13. septembra 2015: Običajni urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. dell'Istria 33 - 040 638454, Ul. Belpoggio 4 - 040 306283, Žavljje - Ul. Flavia 39/C - 040 232253, Fernetiči - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. dell'Istria 33, Ul. Belpoggio 4, Trg Giotti 1, Žavljje - Ul. Flavia 39/C, Fernetiči - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30 Trg Giotti 1 - 040 635264.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Poslovni oglasi

SALON MAIDA NA OPČINAH zaposli frizerko.

040-211359

V CENTRU KRIŽA ODDAMO TRGOVINO JESTVIN.

Za informacije klicati na 040-220717

Mali oglasi

BELO IN ČRNO GROZDJE prodam v zgonski občini. Tel. št.: 040-2296038.

GOSPA išče delo kot oskrbovalka starejših oseb, 24 ur dnevno. Tel. št.: 348-9298134 (v večernih urah).

GOSPA Z IZKUŠNJIAMI išče delo kot negovalka in oskrbovalka starejših in onemoglih oseb, tudi 24 ur dnevno. Tel. št.: 320-0827412.

NA PROSEKU oddajamo opremljeno stanovanje z balkonom, avtonomnim gretjem in parkiriščem. Tel. št.: 333-1129574.

ODDAJAM opremljeno enosobno stanovanje v bližini Senenega trga (piazza Foraggi). Tel.: 040-948080.

POMAGAM pri učenju angleščine dijakom nižje srednje in višje šole. Imam za sabo tri leta bivanja v Angliji in univerzitetno izobrazbo. Tel. št.: 340-2477745.

PRODAJAMO češplje za marmelado. Tel. št. 040-231865 (v večernih urah).

PRODAM belo grozdje pinot. Tel. št.: 347-6915635.

PRODAM avtoradio alpine 7998R, big face. Cena 300,00 evrov ali po dogovoru. Možnost dodatne opreme. Tel. št.: 342-0729099.

PRODAM cestno kolo lee cougan esprit le, v odličnem stanju. Cena 1500,00 evrov ali po dogovoru. Tel. št.: 342-0729099.

PRODAM mlin in stiskalnico za grozdje. Tel. št.: 040-280910 (v večernih urah).

PRODAM rabljeno gorsko kolo. Tel. 040-280910 (v večernih urah).

STANOVANJE komaj prenovljeno in opremljeno v Ljubljani za študente dajem v najem, Rimska ulica. Tel. št.: 00386-41865706.

V LJUBLJANI (Bežigrad) oddam študentom tri sobe v štirisobnem stanovanju. Tel. št.: 040-55293.

prej do
novice

www.primorski.eu

VILENICA 2015 - S sobotnega slovesnega zaključka festivala

Ustvarjalec, ki je pisal tedaj, ko je »razneslo čas«

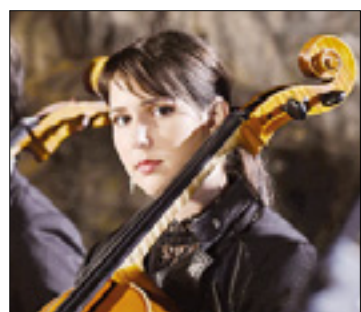
Ministrica za kulturo poudarila pomen pisane besede in posredno tudi festivala

Sobotna prireditev je potekala pred jamo in v njej (levo prva vrsta z nagrajencem Topolom); povezoval je Janko Petrovec, nastopila sta tudi kvartet Cellostrie in plesna skupina Mehki čevlji

FOTODAMJ@N

Nekonformistični pisatelj. Jáchyma Topola, češkega pisatelja, ki je svojo ustvarjalnost razvil iz delovanja v disidentskih gibanjih, se karakterizacija drži od vsega začetka. Da je temu tako, je z igrivo ironijo, ki odlikuje veliko čeških mojstrov pisane besede, dokazal tudi ob prevzetju mednarodne nagrade Vilenica. V soboto zvečer v kraškem podzemlju je predsednik Društva slovenskih pisateljev Ivo Svetina z velikim zadovoljstvom izročil nagrado ustvarjalcu, ki je pisal »tedaj, ko je »razneslo čas«, leta 1989, ne le na Češkem, ampak v vsej vzhodni Evropi. Vaše delo in delo vseh tistih, ki so v tistih usodnih časih ustvarjali literaturo, je pomagalo graditi nov svet na ruševinah starega, celiti rane na telesu in duši, ki jih je prejšnji, neusmiljeni čas vrezal v človeško bitje.« Jáchym Topol, ki »v tujini velja za enega najzanimivejših sodobnih čeških pisateljev«, kot med drugim piše v utemeljitvi nagrade (prebrala jo je Alenka Jensterle-Doležal), je ob prevzemu nagrade prijetno presenetil organizatorje in vse ostale. Kot pravi besedni mojster je sestavljal ironično začetno zahvalo, ki je bila dodaten dokaz, da je šla nagrada ob tridesetletnici festivala v prave roke.

Topol se je za nagrado seveda zahvalil in se veselil druženja v jami: »Od tod so prišla človeška krdela in mi, literarno krdelo, smo se zdaj zbrali tukaj.« V podzemlju. To je njegov drugi obisk Slovenije, prvič se je odpravil v gore. Iskal je sledi svojih prednikov, ki so jih dogodki prve svetovne vojne pripeljali v naše kraje. Ni jih našel. Ničesar ni izvedel o njih. Nepoznane so zgodbe tudi drugih številnih udeležencev velike morije. Poznamo pa Josefa Švejka, »dobrega vojaka«, prigode katerega je opisal Jaroslav Hašek. Knjigo Prigode dobrega vojaka Švejka je namreč Jáchym Topol nosil s seboj v nahrbtniku. »Poznamo ga, ker ga je ustvaril genialen avtor.« Ob navdobi še nekaj knjig, ki so po njegovem spremenile podobo sveta, se je vprašal, kako je z literaturo danes. »Mi, ki moramo brati in moramo pisati, najverjetneje zato, ker smo egomanijaki, najbrž zato, ker smo genetsko običali v črkah, zdaj pogosto javkoma, da je literatura izgubila svoj pomen, da danes ni več mogoče ustvariti dela, ki bi šlo ljudem do živega, ki bi spremenilo podobo sveta. Ali pa smo samo bedni pisatelji?« Odgovor na vprašanje ni enostaven, sam se ne obremenuje s tem, če se v splošnem literaturi daje velik pomen, zanj je najbolj pomembno, da je svoboden. In poln dvomov. Ve pa, da je zadovoljen, da »je skupaj z jamskim literarnim krdelom«, da je v slovenskem podzemlju zaradi knjig. In da dobi nagrado, seveda.

Prestizžno, kot je pomemben literarni festival. O tem je na začetku sklepne srečanja letošnje Vilenice govorila ministrica za kulturo RS Julijana Bizjak Mlakar. V »čuđem svetu« je slavnostna govornica uvodoma poudarila, »da se zavedamo pomena pisane besede, saj smo si Slovenci obstoj zagotovili s peresom.« Nato je spodbijala trditve, da je nova vlada znižala sredstva za kulturo, za leto 2014 so ostala na isti višini, za letošnje pa se bodo še zvišala. Pač pa je sedanja vlada od prejšnje »podedovala« za 22 milijonov nižja sredstva, zato se že danes nekateri programi težko izvajajo. Sedanja vlada, tako Julijana Bizjak Mlakar, ima posluš za kulturo, prepričana je, da vložki za kulturo prinašajo družbi najvišjo dodano vrednost. Po ministrični oceni ima Slovenija bogato tradicijo, vrsto vrhunskih ustvarjalcev, ki so se uveljavili doma in nekateri tudi v tujini. Mednarodni literarni festival Vilenica je pohvalila tudi, ker so organizatorji s finančnega vidika presegli slovenske okvire: pridobili so na-

mreč evropska sredstva, in sicer iz naslova Ustvarjalna Evropa 2014 – 2020. Pohvalila jih je tudi za vse publikacije, ki so izšle v okviru festivala.

Med negativnimi pojavi v Sloveniji je ministrica za kulturo izpostavila interno neenotnost, kar onemogoča dialog in celovitejši razvoj. Na to, tako ministrica, je večkrat opozoril Boris Pahor. K sreči so tudi veliki Slovenci, ki branijo slovensko čast. Ob Pahorju je omenila še Cirila Zlobca, s katerim je odpela tudi letošnje Kogojev dneve, in pa Viljema Černa. Mednarodni literarni festival Vilenica postavlja in išče odgovore na številna pomembna vprašanja, kot sta med drugimi ohranitev kulturne raznolikosti in krepitev skupnega slovenskega prostora. Za pomembno vlogo, ki jo festival Vilenica opravlja že 30 let, se je ministrica za kulturo še enkrat zahvalila vsem, ki omogočajo njegovo vsakoletno realizacijo.

Zaključni večer v jami, ki ga je povezoval Janko Petrovec, je obsegal tudi literarno branje in glasbeno-plesni program. Pravzaprav je skupina Mehki čevlji (brez čevljev) zaplesala že na mokrem travniku pred jamo. V prostorni vileniški jami je ponovno nastopil kvartet Cellostrie, na sobotnem večernem

branju pa so se predstavili mlad slovenski pesnik, kritik in prevajalec Andrej Hočevar, Artis Ostups, mlad pesnik, literarni in urednik iz Latvije in uveljavljen indijski pesnik Sitanashu Yashaschandra. Letošnja država v središču je namreč bila Indija, država številnih jezikov. Sitanashu Yashaschandra ustvarja v enem od »18 uvrščenih jezikov«, v gudžaratsčini (ta jezik govori okrog 46 milijonov ljudi). Svečanosti v vileniški jami je sledilo druženje pod velikim šotorom, kamor so se pred dežjem morali zateči številni udeleženci.

Breda Pahor

POGOVOR - Stefano Benni na Vilenici

»Pisatelji smo med redkimi, ki se danes še znamo pogovarjati«

Po desetih letih spet v Sloveniji. Vendar tudi tokrat bežno. Zadnjič v Ljubljani, tokrat na Krasu. Stefano Benni (na sliki Francesce Cirilli) je na sobotnem dogajanju v Štanjelu deloval nekoliko utrujeno. Lepo zagorel se zadnje čase udeležuje predstavitev svojega zadnjega romana Cari mostri (Drage pošasti), s katerim bo nastopil tudi na letošnjem knjižnem sejmu Pordenonelegge. Postanek na drugičnem festivalu manjšega obsega se mu je zelo priljeval, je priznal. Vse je nekoliko spokojnejše, manj je obveznosti, lahko se bolj sproščeno pogovarja. In tudi spoznaš kulturo in literaturo države gostiteljice.

O slovenski kulturi nasploh in bolj specifično o slovenski književnosti ve malo ali nič. »Vendar me moj prevajalec, Janko Petrovec, prizadevno uvaja vanjo. Že mi je izročil nekaj knjig, v italijanskem prevodu, ki jih moram prebrati. Sicer pa tudi v Sloveniji slabo poznajo italijanske sodobne avtorje.«

Za Vilenico torej niste vedeli, kot tudi ne za izhodiščno usmeritev festivala. Kakšen po-

men pripisujete pobudi, ki je v zarodku večjezična, multikulturna?

Najprej o festivalu. Zanesel sem se na svoje svetovalce, v tem primeru na svojega prevajalca in zelo sem vesel, da mi je uspelo priti. Vem, da ga prirejajo že 30 let in da je bil prvi nagrajenec Fulvio Tomizza, pa vseeno se o njem v Italiji ve malo (Benni živi v Rimu, op. ur.). Soočanje med različnimi je vedno pomembno, v današnjem splošnem političnem položaju pa je neizmerne-

POGOVOR - Aleksandar Hemon na Vilenici

Nestabilnost: za države slaba, za pisatelje odlična

Uspeti v tujem okolju s pisanjem v priučenem jeziku. To se posreči redkim. Med temi je Aleksandar Hemon (na sliki Briana Casselle), razpet med rojstno Bosno in svojo drugo domovino, ZDA. Kot rad ponavlja, ni zbežal iz Sarajeva v Ameriko, temveč ga je vojna ujela, ko je bil že na ameriških tleh. Začasnost je postala trajnejša. Od leta 1992 namreč še traja. Vmes je publicist, novinar in profesor angleškega jezika za tujce, ki je na ameriških tleh opravljal še druga časna dela, postal mednarodno priznan pisatelj. Njegovi romani, napisani v angleščini, so vzbudili veliko zanimanje in prejeli ugledna priznanja ali bili nominirani za prestižne ameriške nagrade. Naj omenimo samo romana Nowhere Man (Nowhere Man: Pronekove fantazije, 2002) in The Lazarus Project (Projekt Lazarus, 2008), ki sta Hemonu prinesla svetovno slavo in izreden prodajni dosežek (ob upoštevanju tudi prevodov). Kot ugleden gost je bil povabljen na letošnjo Vilenico.

Kako bi sebe definirali? Hemon je za Hemon bosanski ali ameriški pisatelj?

Jaz sem bosansko-ameriški besedni ustvarjalec. Začel sem v svojem jeziku, za angleščino pa se je v mojih otroških letih odločil moj oče, ki me je vpisal na jezikovni tečaj. Očitno mi je bilo usojeno. Svoje volje takrat še nisem uveljavljal. Svojemu jeziku se nikakor nisem odrekel, bošnjaško se predvsem izražam v kolumnah, že 20 let pišem komentarje. Za pisanje literature pa sem se izobrazil v Ameriki, se pravi v angleškem jeziku. Nikakor ni bilo tako lahko, kot to nekateri danes pravijo. Tri leta sploh nisem pisal, v nobenem jeziku. Potem pa sem se odločil in leta 1995 objavil svojo prvo zgodbo, napisano v angleščini. Sledili so romani ...

V vaših knjigah je pravzaprav Bosna zmeraj prisotna.

Pišem o prostoru med Bosno in Ameriko. Ne samo v zemljepisnem po-

menu. Ta prostor gre razumeti večplastno, predvsem pa dinamično, življenjsko. Zanima me, kaj se dogaja v Bosni in na širšem evropskem območju in kaj se v istem obdobju dogaja v Ameriki; zanimajo me pretoki ljudi, izkušnje, pogledi iz ene celine v drugo; zanimajo me vplivi in posledice. Skratka, zanima me vse, kar ni stabilno. Generacija mojih staršev je npr. verjela, da se da ozioroma da je treba v življenju graditi nekaj trdnega, stabilnega. Pa je počilo in oni niso bili pripravljeni. Sedanje pa je obdobje splošne velike nestabilnosti, kar je za države in tudi za prebivalce verjetno slabo, za pisatelje pa odlično.

Ena kočljivih današnjih tem je migracija.

To je zgodovinska tema v smislu, da je bila vselej aktualna. Danes se je iz različnih razlogov zaostri. Na dan prihaja človeški strah, da ne bi bili preveč izpostavljeni raznim nevarnostim. Ob tem mnogi pozabljajo, da se je še včeraj, no morda predvčerajšnjim dogajalo njim to, kar se drugim, ki pritiskajo na njihova vrata. Madžari bi se morali npr. spomniti na leto 1956 ... (bip)

MEPZ JACOBUS GALLUS - Gostovanje v Algheru in Castelsardu

Slovenska pesem očarala Sardinice

Izmenjava z MePZ Matilde Salvador, ki bo naslednjo sezono nastopil v Trstu

MePZ Jacobus Gallus je od 20. do 24. julija letos gostoval na Sardiniji, kjer je kot gost mešanega zbora Matilde Salvador iz Alghera opravil celovečerni koncert v mestni katedrali v Algheru in krajši nastop na glasbenem večeru posvečenem mladim iz Castelsarda, ki se bodo po zahtevni avdiciji lahko brezplačno posvetili študiju različnih instrumentov.

Pregovor, da je šlo vse kot po olju, je tokrat resnično na mestu, saj je do izmenjave prišlo v prvi vrsti po zaslugi domačinke, gospe Annamarie Rognoni, ki je pobudnica in organizatorica natečaja za ženske pokaševalke ekstraeviškega oljčnega olja »Oro di Alghero«, ki se je letos odvijal že sedmič. Tudi sama navdušena in predana oljkarka (na svojem posestvu Baranche goji devetdeset oljk, od katerih je več stoletnih) je marca 2014 obiskala sejem Olio Capitale, ki jo je tako navdušil, da se je poleti ponovno vrnila v Trst na krajše počitnice, da bi поблиže spoznala oljkarstvo v Furlaniji Juljski krajini, v Sloveniji in na Hrvaškem. Naključje je nanoslo, da se je znašla na vaji našega zbora in jo je petje tako prevzelo, da je sklenila zboru omogočiti prihod na Sardinijo. Po njenem posredovanju sta prišla v stik predsednica Gallusa Valentina Sancin in dirigent zbora Matilde Salvador Paolo Carta in vez je obrodila splet okoliščin, ki so s pregovorno sproščenostjo pevk in pevcev zbora izzevele v zanimivo, bogato in dragoceno doživetje.

Prvo posebno doživetje smo okusili že na letalu, ko je hostesa Valentina napovedovala dobrote »letalske kuhinje« in kozmetične artikle v verzih, zabeljenih s pršičnimi dvotipi in domisljicami.

Vsakodnevno doživetje pa je bila tudi peklenska vročina, ki nas je tudi na Otoku držala za vrat, čeprav je od časa do časa zapihljala sveža tirenska sapica, a so bila olajšanja zelo kratkotrajna.

Namestitev v hotelu Margherita s prijaznim in ustrežljivim osebjem je potekla bliskovito, v imenu zbora Matilde Salvador pa nam je prišla voščila dobrodošlica »zgjajasta« predsednica Emma Gobbatto z dvema kolegicama pevkama. Ker ni bilo za prvi večer uradnih obveznosti, smo si po prvem stiku z Algherom privoščili »zborovsko« večerjo v restavraciji Macchiavello, na starem mestnem obzidju; na večerjo smo povabili tudi Annamario Rognoni, ki je vsa vesela izpovedala: »Kako sem ponosna, da sem vas pripeljala v Alghero!« Po večerji so se pevcin na trgu za staro bolnico (zdaj sedež univerze) spustili v spontano petje slovenskih ljudskih pesmi nekako v stilu flashmoba in privabili in očarali številne mimoidoče.

Naslednjega dne je napočil čas prvega nastopa. Do zgodnjega popoldneva je bilo na vrsti kajpak predvsem kovanje, ali pohajkovanje po mestnem zgodovinskem središču, kjer je še močno občutena prisotnost aragonske in katalonske nadvlade iz prejšnjih stoletij in so ulice in trgi poimenovani »dvojezično« v katalonščini in italijanščini; ob 18. uri pa je zborovodja Marko

ALGHERO – pogled na porti in na zgodovinsko jedro mesta v ozadju

Sancin sklical strogo vajo, na kateri nas je najprej premešal ko karte, da smo za vsak sklop pesmi morali spremeniti postavitev. Pevke in pevci so se z dirigentom složno strinjali, samo eden je neprestano »njuril«, ker so mu ustaljene navade bolj pri srcu kot presenečenja v zadnjem trenutku.

Večerni hlad je bil bolj namišljen kot resničen. Do koncertnega prizorišča v mestni katedrali »Santa Maria Immacolata di Alghero« smo se podali že v krojih, po akustični vaji pred razkošnim glavnim oltarjem pa je sledil čas umiritve in zbravnosti pred koncertom. Pevci smo začutili vso odgovornost svojega poslanstva in smo se miselno naravnali na spored.

Koncert je spadal v pobudo »Incontri Polifonici dal mare Adriatico al mare di Sardegna«, ki ga prireja Associazione Akademia Cantus et Fidis in Coro Matilde Salvador iz Alghera.

Zbor Matilde Salvador je nastal leta 1992 na pobudo vsestranskega glasbenika in dirigenta Paola Carte, ki ga vodi še sedaj. Na svoji dolgi pevski poti je imel kar nekaj pomebnih postaj, sodelovanja na tekmovanjih so ga leta 1999 pripeljala tudi v Gorico na tekmovanje »C.A. Seghizzi«, sicer pa je leta 2000 nastopil na tekmovanju v mestu Cantonigròs v Kataloniji, leta 2002 na tekmovanju v Zagarolu, leta 2010 v Barceloni, od leta 2011 sodeluje pri projektu »Concerto tributo a De André per coro e piano a 4 mani«, v okviru katerega so nastopili v Turinu in Veroni. Od leta 1993 organizira zbor revijo »Note di fine estate«, ki se odvija septembra, prva revija »Incontri polifonici« pa se je odvijala leta 1996. Tudi zbor Matilde Salvador se otepa s hudimi finančnimi težavami, saj je tudi na Sardiniji vse manj sredstev namenjenih kulturi, in je letošnjo izvedbo z gostovanjem zbora Gallus komaj izpeljal.

Prebivalci Alghera in turisti, ki so za kulturne dogodke v mestu občutljivi, so mestno katedralo napolnili do zadnjega kotička. Uvodni akord je pripadal seveda gostiteljem, ki imajo v svojem ženskem (ali bolje rečeno dekliškem) delu zbora morda svoj najboljši element; dolg in topel aplavz je nato sprejel pevke in pevce MePZ Jacobus Gallus.

Emma Gobbatto je s prirčno dobrodošlico v duhu povezala člane zbora z občinstvom, predsednica Valentina Sancin pa

Annamaria Rognoni, ki je spletkka vezi med Gallusom in zborom M. Salvador

Plakat

je v strnjem in učinkovitem nagovoru povedala, kdo smo, zakaj smo, kaj pojmemo in zakaj pojmemo.

Zborovodja Marko Sancin pa je predstavil spored, razdeljen na tri dele: pravoslavna liturgija, nabožna zborovska literatura iz katoliške tradicije in slovenska nabožna literatura s slovenskimi avtorji.

Nato sta razpoložnost pevcov, dirigentova dinamika, zanesena in natančna roka ter prijetna akustika cerkve opravili svoje. Občinstvo je poslušalo zbrano in z zanimanjem. Kljub temu, da je bil spored nabožne vsebine, je bil sestavljen raznolik, različenimi in originalnimi prijemki sodobnih ali v času bolj odmaknjenih avtorjev.

Ko je Marko napovedal Duruflejev Notre Pere in da je to sicer že tretji Oče naš v programu, je duhovita gospa obzirno komentirala svoji sosedi v klopi, da v današnjih časih kakšen Oče naš več pravzaprav ne škodi.

Zbor je sočno in barvito zvenel v celoti, s svojimi interpretacijami pa je prepričal občinstvo, tako da je bilo potrebno na koncu izpeti še nekaj dodatkov.

Po nastopu sta se nam približali dve gospe in povedali, da sta iz Vrsarja (Orsera) oz. iz Rovinja. Gospe sta potomki istrskih beguncev, ki so v tisočih našli zavetje v zaledju Alghera v kraju Fertilia (kjer je tudi letališče) in so si tam ustvarili naselje po meri in ulice poimenovali po svojih krajih izvora (Lungomare Rovigno, Via Triesate ...). Postavili so tudi spomenik hvalečnosti sardinskemu ljudstvu, ki jih je leta 1947 bratsko sprejelo odprtih rok.

vo in strmo skalnato vzpetino, na kateri stoji Castelsardo, mestece s pet tisoč prebivalci. Sprehod po ulicah, trgih, mimo kamnitih kulturnih spomenikov in mogočnih cerkva stisnjenih v rebri skalnatnega masiva, ti dajo vtis, ko da si stopil ali v srednji vek ali v jaslice. Fotoaparati, telefončki in smartfoni so klicali kot za stavo. Kamor si se ozrl, ti je jemalo dih od posebne, prvobitne, kamnite lepote.

Prizorišče nastopa v okraju Lu Bagnu je bilo manj slikovito, a kljub temu ni bilo doživetje nič manj zasvojujoče. Gibalo večera je bil tudi tokrat dirigent Paolo Carta.

V cerkvi Svete Teresine, preoblečeni v sodobno arhitekturo, je priredil revijo v čast skupini dvajsetih srednješolskih otrok, ki so prestali zahtevno avdicijo instrumentalnega natečaja, ki ga je razpisala Večstopenska šola »Castelsardo« ob izdatni podpori občinske uprave; projekt je zaživel ob spoznanju, da pomeni glasba osnovo vzgoje in v tem spoznanju sta našla šola in občinska uprava skupen jezik za uresničitev zamisli.

V nabit polni cerkvi, ki jo je velikušno dal na razpolago župnik Giuseppe Delogu, tudi sam zborovodja, se je pozornemu pretežno mlademu občinstvu predstavil najprej Jacobus Gallus s štirimi ljudskimi priredbami, pri katerih ni mogla manjkati Vrabčeva Polka je ukazana; za dodatek pa je dirigent Marko Sancin izbral Merkujevo priredbo Njen čel\U1E77a iti gna, ki je zarezala globoko v duše poslušalcev. Pevcem iz Trsta je sledil moški zbor »Iddanoa« iz kraja Villanova Monteleone, ki ga tudi vodi dirigent Paolo Carta. Zbor je visoke kakovosti, z barvitim in pristnim moškim zvenom, poje pa sardinske ljudske pesmi z značilnim glasovnim sforzatom predvsem pri visokih glasovih in z ritmično kadenco kot jo zmorejo samo Sardinici.

Ni naključje, da so za dodatek zapeli eno najznačilnejših skladb iz svoje repertoarja Ballu pilicanu, ki je primeren za starejše pesalce, ne manjka pa seveda oponašanje ovce, kar daje slutiti, da je pastirskega izvora. Revijo so zaključili otroci z vokalno instrumentalnim nastopom, pri katerem se je posebej izkazala mlada pevka z izraziti glasovnimi sposobnostmi in kljub mladosti z zelo suvereno držo pred občinstvom.

Skupno druženje ob domačih dobrotah je bilo na prostornem cerkvenem dvorišču zelo sproščeno, a tudi žal zelo kratko, ker nas je čakal povratna pot v Alghero.

Naslednji dan je bil posvečen turističnim muham: izlet z ladjico v Neptunove jame, nakupovanje, zadnje kovanje, poslovljena večerjica bolj po domače v bolj po domače restavraciji in pa zaključno »Na zdravje!« z mirto - likerjem, v katerem utripajo vsi vonji in vse najzlahtnejše primesi zemlje, skal in morja čudovite Sardinije.

Besedilo in fotografije Boris Pangerc

GORICA - Objavili začasno lestvico prejemnikov prispevkov iz sklada Pisus

Oživili bodo zaprte trgovine in lokale

Ponovno odprtje lokala v Hiši filma na Travniku in oživetje prostorov nekdanje trgovine Larise v Raštelu: to sta dva izmed projektov, ki jih bo goriška občina podprla z denarjem iz evropskega sklada za trajnostni razvoj urbanega okolja Pisus. Komisija, ki ji je občinska uprava junija zaupala preučitev 49 vloženih prošelj, je včeraj predstavila začasno lestvico dobitnikov prispevka. Če ne bo presenečenj (14. septembra bo komisija preučila morebitne pritožbe in potrdila dokončen seznam) bodo 1.200.000 evrov iz sklada porazdelili med 15 trgovci, gostince in obrtniki. Med financiranimi je nekaj povsem novih dejavnosti, ki bodo zaživele v dalj časa zapuščenih trgovinah in lokalih (tri so na Travniku, štiri v Raštelu), drugi projekti pa predvidevajo posodobitev prostorov ali spremembo ponudbe že obstoječih trgovin in gostinskih obratov. Na lestvici projektov, ki so vredni od 50.000 evrov navgor, bodo financirali prvih 11 uvrščenih, na lestvici projektov, ki bodo deležni prispevka pod 50.000 evri, pa si bodo prispevek zagotovili prvi štiri. Komisiji je predsedoval Marco Muzzatti (poveljnik mestnih redarjev in občinski funkcionar za trgovski sektor), ostali člani pa so bili Nicola Strizzolo (strokovnjak na marketinškem področju), Graziana Scomparini (urbanistka), Cristina Pozzo (strokovnjakinja na področju malih in srednjih podjetij) ter občinski funkcionarji Elena Fontanini in Paola Magrin.

Prejemniki nižjih prispevkov so lokal VinneriaQuisca (40.988 evrov), lokal Mister blu (47.988 evrov), kozmetičarka Eleonora Braidot (46.916 evrov) in lekarna Al Moro v Gosposki ulici (27.798 evrov), v drugi skupini pa so največ točk zbrali naveza družb Gastronomia friulana in Gastronomia delle Venezie (100.000 evrov), ki nameravata odpreti restavracijo in vinoteko v bivši trgovini Larise v Raštelu, družba SRLS (52.090 evrov), družba Rastello 31 (100.000 evrov), picerija Tarantella (z 92.800 evri nameravajo med drugim ovrednotiti notranje dvorišče in obogatiti ponudbo z novimi storitvami), Silvia Ussai (100.000 evrov), tiskarna GT Service (86.854 evrov), frizerski salon Profilo (67.216 evrov), knjigarna LEG (92.486 evrov naj bi vložili v oživetje nekdanjega sedeža knjigarne na trgu pred stolnico), trgovina Atmosfere (74.664 evrov), ki naj bi se spremenila v kolesarjem prijazen gostinski lokal, gostinec Luca Cammarata (80.560 evrov) in Maria Cristina Milone, ki

bo 100.000 evrov vložila v nekdanji lokal Vittoria na Travniku, kjer namerava ponujati tudi dodatne storitve za družine. »Večjih podrobnosti ne smemo razkriti, lahko pa povemo, da številni projekti ciljajo na promocijo zdrave prehrane in zdravega načina življenja, veliko pozornosti pa so dobitniki namenili tudi storitvam za družine in otroke

ter družbeni in kulturni požitvi mesta,« je povedal Strizzolo.

Odbornika Roberto Sartori in Arianna Bellan sta izpostavila, da je komisija delovala avtonomno in je prošnje ocenjevala izključno na podlagi kriterijev, ki so bili določeni v razpisu, župan Ettore Romoli pa je napovedal, da bodo skušali podpreti tu-

di ostale projekte. »Pri deželi se bomo pozanimali, ali lahko del sredstev, ki jih bomo dobili iz sklada Agenda urbana, uporabimo za financiranje teh trgovcev, gostincev in obrtnikov, hkrati pa iščemo dogovor z lokalnim bančnim zavodom, ki bi jim lahko zagotovil ugodna posojila,« je zaključil župan. (Ale)

Lokal na Travniku (zgoraj) in nekdanja trgovina Larise v Raštelu

BUMBACA

TRŽIČ - Razpis Zmagovalca San Polo in Largo Isonzo

Projekta, ki sta ju predstavili mestni četrti Largo Isonzo in Aris San Polo, sta zmagovalca na javnem razpisu, s katerim želi občinska uprava v Trziču spodbuditi sodelovanje med rajonskimi odbori in združenji ter organiziranje kakovostnih dogodkov, namenjenih občanom. »Upamo, da je to le začetek. Med občinsko upravo, združenji in rajoni želimo ustvariti čim več sinergij,« je včeraj dejal občinski odbornik Fabio Gon.

Odbor mestne četrti Largo Isonzo bo v sodelovanju z združenjem La Stropula, zborom Grion, šolo Cam in združenjem Grigioverdi organiziral koncert *Glavovi miru*, ki bo 17. oktobra letos v dvorani Foschian, priredil pa bo tudi štiri nedeljska srečanja o zgodovini Trziča, dve gledališki predstavi in dve pobudi za šole. Mestna četrt Aris San Polo pa bo v sodelovanju s plesno šolo NuovoCentroDanza in z združenjem Cam organizirala dve plesni pobudi in en koncert. Program in datume pobud bodo predstavili v kratkem, so sporočili z občine.

Med dobitniki bo tržiška uprava razdelila 3000 evrov. Ob denarju bo zagotovila tudi pomoč pri promociji in davčne olajšave, po znižani ceni (ali brezplačno) pa se bodo organizatorji za svoje prireditve lahko posluževali tudi občinskih dvoran.

GORICA - Semolič

»Bo enako zavzet tudi za ostale pravice?«

»Vse do danes sem imel zelo vpludne in prijetne odnose z goriškimi občinskimi odbornikom Stefanom Ceretto, ki pa so le redkokdaj - zaradi objektivnih razlogov - zadevali problematiko slovenske manjšine. Tudi zato sem vesel, da se je odbornik, ki je pristojen za manjšinske skupnosti, javno oglašil v korist spoštovanja manjšinskih pravic, sicer zaradi pomanjkanja denarja po 8. členu zaščitnega zakona, ki ureja rabo slovenskega jezika v javnih upravah. Verjamem in računam, da se bo ravno tako prepričano zavzel tudi za ostale osnovne pravice slovenske narodne skupnosti, in primis zato da bo naziv medobčinske unije za Brda in Gornje Posočje večjezičen. Sicer me nekoliko preseneča, da se ni že doslej oglašil na to temo in da ni zahteval od župana Ettoreja Romolija spoštljiv odnos do slovenskega jezika.« Tako se je Livio Semolič, vodja pravne posvetovalnice SKGZ, odzval na Cerettove izjave, da »ne potrebujem učiteljev in da mi ljudje solijo pamet prek medijev, dajmo raje sesti za mizo, se skupaj pogovoriti in reševati težave«. Kamen spotike je vprašanje obstoja slovenskega jezikovnega urada pri goriški občini, ki tvega zaprtje, ker zanj ni še denarja.

Semolič tako nadaljuje: »Prepričan sem tudi, da odbornik ni pozabil na dvojezične table v Pevmi in Podgori, na katere sem ga opozoril že nekaj let nazaj, toda na to ni bilo nikakršnega konkretnega odziva. Le v Štandrežu so bile pred približno enim letom nameščene dvojezične table namesto enojezičnih potem, ko sem v zadevo neposredno vpletel župana Romolija in ga spremil na lice mesta, da bi sam razumel problem. Strinjam se sicer z odbornikom Ceretto, ko pravi, da sem dokaj površno sledil problemu zamude pri prenosu sredstev na javne uprave po 8. členu, saj sem samo ducatkrat posegel v Rimu s pomočjo poslanke Tamare Blažine in na deželi FJK tudi na prošnjo goriškega podžupana Roberta Sartorija, ki se dobro zaveda, kako dragocena so manjšinska sredstva ne nazadnje za delovanje Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje. Toliko bolj je torej pomembno opozorilo odbornika Cerette, naj se bolj resno ukvarjam s tem vprašanjem, kar bom seveda upošteval. Z veseljem bom tudi sprejel njegovo uradno vabilo na delovno srečanje, ki bo zares enkratna priložnost, da ga seznanim s pričakovanji in potrebami naše narodne skupnosti v Gorici.«

GORICA Zavrnil je test in izpraznil mehur pred karabinjerji

Karabinjerji so na območju goriške občine ob koncu prejšnjega tedna v času med 23. in 4. uro zalotili štiri voznike - tri Goričane in enega Trzičana -, ki so pregloboko pogledali v kozarec. Prvega so prijeli v Ulici Mattioli: šlo je za 22-letnika, ki je odklonil test alkoholiziranosti, v zameno pa je izpraznil mehur kar ob robu ceste pred karabinjerji. Alkotest je zavrnil tudi 51-letni vinjeni voznik iz Ulice De Gasperi. Zoper oba so vpisali ovadbo. Karabinjerji so prijeli še mladoletnika, ki sta si prilastila kolo osebja šole Ascoli v Ulici Mascagni, in pa mladeniča na kolesu, ki ga je julija ukradel Goričanki.

GORICA - Deklica padla z grajskega obzidja

Ograja ni popustila sama od sebe

Občinski tehniki ocenjujejo, da vodoravni del ograje ni bil na svojem mestu - Opravili bodo dodatno preverjanje

Zaščitna ograja ni popustila in se ni prelomila: vodoravni del ograje ni bil na svojem mestu, kar je bilo »posledica zibanja vertikalnega kola, na katerem bi moral sloneti«. Tako so zapisali tehniki občinskega urada za vzdrževalna dela, od katerih je po nedeljski nesreči v grajskem naselju župan Ettore Romoli zahteval podrobno poročilo. Ponesrečila se je petletna deklica, ki se je naslonila na eno izmed lesenih ograj grajskega obzidja in padla z višine petih metrov. K sreči se ni poškodovala - obležala je sredi grmovja -, kar pa je pravi čudež: ko bi do nesreče prišlo na drugi točki, bi lahko bile posledice izredno hude.

Nesreča se je zgodila v nedeljo pozno popoldne. Deklica se je skupaj s sestro igrala v bližini cerkvice Svetega Duha, spremljal

ju je oče. Naslonila se je na leseno ograjo, nekaj trenutkov kasneje pa je obležala pod obzidjem. Na kraj je prišla rešilna služba 118, ki je prestrašenega, a k sreči nepoškodovanega otroka odpeljalo v bolnišnico v Trziču, območje pa so si ogledali mestni redarji. Za njimi so prišli še občinski tehniki, ki so ugotovili, da za padec ni bilo krivo pomanjkljivo vzdrževanje ograje (obnovili so jo pred dvema letoma): nekdo je podporni kol premaknil, kako in kdaj, pa ni znano. Občinski tehniki bodo v teku tedna pregledali vse ograje v grajskem naselju, župan Ettore Romoli pa zagotavlja, da bodo skušali ugotoviti, kaj se je zgodilo. »Veseli me predvsem to, da se deklica ni huje poškodovala. V prihodnjih dneh bi se rad srečal z njenimi starši,« je dejal.

Lesena ograja po nesreči

BUMBACA

GORICA - Papežev poziv k sprejemu beguncev že lep čas udejanjajo pri Madonini

Vsak dan jih 170 trka na vrata

S pozivom k »realnemu dejanju« je papež Francisek v nedeljo spodbudil vsako katoliško župnijo, versko skupnost, samostan in vsako cerkev v Evropi k sprejemu begunske družine. »Evangelij nas poziva in prosi, da smo sosedje najmanjšim in najbolj zapuščenim, da jim damo realno upanje,« je poudaril z vatikanskega okna. Papežev poziv že lep čas udejanja župnija pri Madonini v Gorici, ki v sodelovanju z nadškofijsko Karitas in skupino prostovoljcev vsak dan pomaga 150 in več prosilcem za azil, za katere v mestu ni poskrbljeno, saj so t.i. pribežniki zunaj konvencije, kar med drugim pomeni, da nimajo strehe nad glavo in da si morajo urejati zasilna zatočišča v parku, na soških bregovih, na otočku sredi reke, ob dežju v grajskem predoru itd. Prebežnike vidimo zlasti pod večer, ko na odprtem igrišču pred župniščem pri Madonini igrajo odbojko ali se kratkčasijo v pričakovanju na obed, ki jim ga vsak dan pripravljajo prostovoljci.

»Prosilcem za azil smo do nedavnega pripravljali večerjo na sedežu Foruma za Kulturo v Ascolijevi ulici, a jih je danes preveč. Takrat jih je bilo okrog 50, danes pa tudi 170. Njihovo število se je v bistvu potrojilo, tako da smo potrebovali večji prostor,« pravi družbeno angažirani delavec Andrea Bellavite. »Pri Madonini pomagamo tistim migrantom, ki nimajo strehe nad glavo oz. tistim, za katere država ne poskrbi. Ti fantje prihajajo le

»Res je, da prostori župnišča niso najbolj primerni, toda nalagamo si skrb, ki se ji politika izmika,« ugotavljajo v župniji pri Madonini

na večerjo, nakar noč prespijo pod milim nebom, najverjetneje na soških bregovih ali v spominskem parku. Nekateri najdejo zatočišče v domu Faidutti. Le v izrednih primerih se dogaja, da so zaradi slabega vremena prebežniki prespali v prostorih pri Madonini, na primer v dvoranah ali pred vhodom v cerkev. Zasilna prenočišča sicer nudijo tudi nekatera druga župnišča v Gorici. »V župnijah pa je vse manj prostora za prišlece, saj tam že nudijo gostoljubnost tujim državljanom, ki so pri nas dlje časa,« pojasnjuje Bellavite.

»Pri Madonini so trenutno vsi prebežniki iz Afganistana ali Pakistana, le eden prihaja iz Iraka,« navaja prostovoljka Bejza Kudić in hkrati opozarja: »Če so pred časom v Gorico prihajali prosilci za azil, ki so jih zavrnilo v drugih državah in ki so bili v glavnem izobraženi, skoraj vsi pa so obvladali angleščino, se je stanje spremenilo. K nam prihajajo v glavnem z balkanske poti, marsikdo med njimi pa nima izobrazbe, nekateri so celo nepismeni, angleščine ne govorijo, zato imamo velike težave pri komuniciranju. Še dobro, da nam za prevajanje priskočijo na pomoč nekateri fantje iz sre-

GORICA - Po enem mesecu Taimurjevo truplo na poti v domovino

25-letni Pakistanec je 7. avgusta utonil v Soči

Truplo nesrečnega Taimurja Šinvarija, 25-letnega Pakistanca, ki je 7. avgusta utonil v Soči pri Gorici, se končno vrača domov.

Potem ko je mladeničeva družina v Pakistanu zaman čakala nanj en mesec, je goriško državno tožilstvo na-

posled le prižgalo zeleno luč za vrnitev trupla, ki je do včeraj ležalo v mrtvašnici goriške bolnišnice. Milansko pogrebno podjetje je že poskrbelo za prevoz v Milan, od koder naj bi truplo danes odpeljali z letalom v Pakistan, kjer bo v kratkem tudi pogreb. (av)

Sinoči pri Madonini v pričakovanju na večerjo in na odbojškem igrišču BUMBACA

dišča Nazareno,« razlaga Bejza Kudić.

Pri Madonini lahko računajo na osem do deset prostovoljcev, ki pa so z župnikom vred tudi tarča kritik in žalitev na socialnih omrežjih, saj je za marsikoga v mestu takšnje stanje nevzdržno, češ da mora župnija skrbeti za župljane, ne pa za tujce, vrh tega pripadnike različne vere. »Evangelij

nam narekuje, da temu, ki potrka na vrata in prosi za pomoč, moramo pomagati. Kako naj bi ga ne spustili noter? Opravljamo torej le svojo dolžnost. Res pa je, da naši prostori niso za to najbolj primerni, toda nalagamo si skrb, ki se ji politika izmika,« odgovarjajo prostovoljci in odgovorni za župnišče pri Madonini. (av)

GABRJE - Pripeljali so jih iz centra Cara V nekdanji vojašnici 18 prosilcev za azil

Begunce (zgoraj) sta v Gabrjah obiskali prefektnja in županja (spodaj) BUMBACA

»Vsak izmed nas ima različno zgodbo. Moje potovanje v Italijo, kamor sem prišel decembra, je denimo trajalo štiri mesece, pred tem sem bil dva meseca v nekem bolgarskem zaporu. On je potoval šest mesecev, v Bolgariji pa je bil zaprt eno leto. Skratka, imamo različne izkušnje, nekaj pa nas družijo: vsi bežimo pred talibani,« pravi 19-letni Sadam, eden izmed osemnajstih prosilcev za azil, ki so jih včeraj nastanili v Gabrjah. Sadam je med njimi edini Pakistanec, ostali so državljani Afganistana. Stari so od 18 do 32 let.

V bivšo karabinjersko vojašnico v Ulici Ograda so jih popoldne pripeljali iz centra za prosilce za azil Cara v Gradišče, ki poka po šivih, saj je v njem okrog 270 prebežnikov. Spremljali so jih prostovoljci konzorcija ICS, sprejela pa jih je sovedenjska županja Alenka Florenin. Navzoč je bil kapetan goriških karabinjerjev Lorenzo Pella, prišli pa sta tudi goriška prefektnja Isabella Alberti in njena namestnica Gloria Allegretto. »V Gabrje smo pripeljali skupino prosilcev za azil, ki so doslej živeli v centru Cara. Tako smo se odločili, ker menimo, da je v manjših občinah bolj nastaniti begunce, ki so bili že nekaj časa pod »nadzorom«. Jutri (danes, op.ur.) bomo v Gradišče iz Gorice odpeljali drugo skupino prebežnikov, ki so bili doslej brez nastanitve,« je za Primorski dnevnik povedala prefektnja in spomnila, da so Sovodnje šele četrta občina goriške pokrajine, ki je prikskočila prefekturi na pomoč in sprejela nekaj beguncev. »Upam, da se bo v kratkem našla tudi peta. V prihodnjih dneh se bomo sestali z nekaterimi upravitelji z desnega in levega brega Soče, videli bomo, kaj se bo iz tega izcimilo,« je dejala Albertijeva.

Mladi Sadam, ki je bil v Pakistanu študent, in ostali »gabrski« prosilci za azil imajo v prvem nadstropju bi-

vše vojašnice na voljo dve čedno opremljeni stanovanji s tremi spalnimi, stranišči, kuhinjo in dnevno sobo. Prebežniki ne bodo imeli strogo določenih urnikov, soudeleženi pa bodo pri raznih dejavnostih in družbeno koristnih delih. Sledili jim bodo štirje predstavniki konzorcija ICS, s katerimi bodo sodelovali tudi nekateri drugi prostovoljci, ki bodo na primer vodili jezikovni tečaj. »Naš cilj je, da bi s časom postali čim bolj samostojni. Želimo si, da bi se vključili v to okolje in da bi z domačini živeli v sožitju,« je povedal Giovanni Barbera, eden izmed članov konzorcija ICS in pristavil: »Obeti so dobri. Nekateri so me že vprašali, kje je čistilna oprema. V prihodnjih dneh bomo uredili dvorišče nekdanje vojašnice, naknadno pa tudi pritlične prostore.«

»Pri reševanju problema prebežnikov želimo dati svoj doprinos, saj je solidarnost za nas vrednota in to ne le na papirju. Po drugi strani pa želim znova poudariti, da je 18 najvišje število prebežnikov, ki smo jih pripravljali sprejeti. Glede na standarde, ki veljajo drugod, bi verjetno bivša vojašnica lahko gostila več ljudi, za majhno občino, kot je naša, pa je sedanje število več kot dovolj,« je povedala Floreninova, po kateri so bili prosilci za azil nekoliko zbegani, ko so jim pojasnili, da v Gabrjah ljudje govorijo slovensko: »Zdaj že vedo, da je "buongiorno" tu pri nas "dober dan".«

Prebežnikom, pravi Floreninova, bodo priskrbeli tudi nekaj koles. Z njimi se bodo lahko peljali do najbližjih avtobusnih postaj, saj bodo pogosto odhajali v Gorico in Gradišče. »S prevoznim podjetjem APT se bomo tudi pogovorili o možnosti, da bi na že obstoječih progah predvideli dodatno postajo v bližini Gabrij,« je zaključila županja. (Ale)

GORICA - Nočna akcija gibanja Casapound

»Salezijansko središče naj bo za Italijane, ne pa za begunce«

Transparent desničarjev pred centrom San Luigi

Skrajno desničarska organizacija Casapound se je vrnila v Gorico in simbolno zasegla salezijansko središče San Luigi v Ulici Don Bosco. Vznemirila jih je možnost, da bi prostore središča, ki ga salezijanci oddajajo iz rok, namenili prosilcem za azil.

V nočni akciji med nedeljo in večernim dnevom so na ograjo razobesili transparenta, s katerima Casapound poziva, naj bo središče San Luigi za Italijane v stiski in naj se tam ne izvaja »biznis z migranti«. Središče naj bi bilo namreč tik pred tem, da ga odkupi zasebnik, morebiti nedobičkonosno združenje, neznana pa je njegova nova namembnost. Pri Casapound so prepričani, da želijo vanj nastaniti migrante, proti čemur se je javno izrekel tudi župan Gorice. (av)

NOVA GORICA - Primanjkuje oseb s poklicno izobrazbo

Brez faksa nisi nič vreden

»Kljub visoki stopnji brezposelnosti na določenih področjih primanjkuje kadra, predvsem tistega s poklicnim znanjem,« opozarja Zoran Simčič, predsednik novogoriške Obrtno-podjetniške zbornice. Podatki novogoriškega Zavoda za zaposlovanje kažejo, da na trgu dela primanjkuje varilcev, kovinarjev, kuharjev, voznikov težkih tovornjakov... Da bi presegli strukturalne neskladja, ki so nastala med trgov delo, gospodarskim razvojem in sistemom izobraževanja bodo na ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport med drugim znova vzpostavili sistem vajeništva.

V Sloveniji se že dolgo let dogaja, da večina mladih po končani srednji šoli izobraževanje nadaljuje na fakultetah. Po podatkih, s katerimi je postregel Simčič, jih je kar 60 odstotkov. »Kar pa pomeni kadrovska podhranjenost na področju storitvenih dejavnosti,« opozarja in pristavlja, da dijakom na splošno zelo primanjkuje praktičnih znanj. Podobno mnenje imajo delodajalci s

področja gostinstva, gradbeništva in avto-prevoznništva, skratka tisti, ki zaposlujejo ljudi s poklicno izobrazbo.

»Največja napaka šolskega sistema je verjetno ta, da se preveč potencirajo gimnazije, od tam pa bi šli vsi na fakultete. Na koncu pa manjka ljudi s poklicem. Res pa je tudi, da so poklici postali premalo spoštovani. Če nimaš 'faksa', nisi 'nič vreden',« pritrjuje Sašo Golob iz Ošterije Žogica, ki kot gostinec v svoji branži trenutno opaža največje pomanjkanje natakharjev. Da je moč s popularizacijo nekega poklica precej narediti, opaža iz prve roke: »Kuharjev je več, odkar so popularne TV kuharske oddaje. Glede natakharjev pa je študiranega kadra zelo malo.« Kako si torej pomagajo? »Sami jih izučimo, ali pa pride kdo, ki že ima izkušnje od prej... Zakaj se mladi ne odločajo za poklice iz gostinstva? Poklic je zelo težek. Ko vsi drugi počivajo, mi delamo, kar se najbolj pozna za vikende in praznike,« opozarja Golob, ki bi za večjo motivacijo mladih za gostinski poklic predlagal štipendiranje. »Včasih je Hit na Goriškem dajal takšne štipendije, da je bilo takrat največ gostinskega poklica. Spominjam se, da nas je bilo takrat za dva avtobusa dijakov, ki smo se vozili od tu na gostinsko šolo v Izolo,« doda iz lastnih izkušenj.

Prave profile težko dobijo tudi v gradbeništvu. »Ukvarjamo se s fasadami in strojnimi ometi in imamo velike probleme z zaposlitvijo. Na zavodu za zaposlovanje jih ne dobimo, oziroma se nočejo zaposliti, dokler jim ne poteče nadomestilo na zavodu, zato smo prisiljeni zaposlovati tujce. Večina teh prihaja iz Makedonije. Zaposlitev delavca iz tujine pa traja štiri mesece,« pravi Redžo Suloski iz novogoriškega podjetja Fasa in dodaja: »Celo takšen primer smo imeli, da smo predlani štiri delavce morali dati na zavod zaradi poslovnih razlogov, čez nekaj mesecev pa smo jih hoteli ponovno zaposliti, a se niso hoteli, dokler jim ne bi poteklo nadomestilo.«

Ker ni domačega kadra, tujce zaposlujejo tudi v avto-prevozništvu. »Vedno je bil problem voznikov težkih tovornjakov,« ve povedati Franko Humar iz podjetja Transporti Humar. »Mladih ni oziroma za to delo ni

Tudi v gradbeništvu težko dobijo dovolj ustreznega kadra

FOTO K.M.

so zainteresirani, ker že šolstvo teh poklicev ne upošteva dovolj dobro. Pa tudi mediji te poklice predstavljajo predvsem v težki luči. Da je plača lepa, lepih dogodkov pa ne. Za manjše tovornjake in dostavo se fantje še dobijo tudi pri nas, za težke tovornjake pa zelo težko. Mladi se težko odločijo biti odsotni, starejših pa je vedno manj. Doslej smo kadre polnili iz večjih državnih podjetij, ki so prenehala z delovanjem. V zadnjem času pa moramo iskati kadre od zunaj, iz drugih republik bivše Jugoslavije. Moram pa povedati, da so to dobri vozniki,« dodaja Humar.

Kje torej iskati rešitev? Ministrica Maja Makovec Brenčič pravi, da gre za strukturna neskladja, ki so nastala predvsem med trgov delo, gospodarskim razvojem in sistemom izobraževanja. »Na ministrstvu tudi v okviru evropskih sredstev pripravljamo kar nekaj projektov, ki bi odpravljali te vrzeli, na primer vajeništvo, za katerega smo se odločili tudi v državi, da ga sprejmemo kot eno novih oblik povezovanj sodelovanja med gospodarstvom in izobraževanjem,« napoveduje.

Katja Munih

Jutri Tominc in Zangrando

V Gorici bo jutri muzejski večer. Ob 20. uri bodo v palači Coronini Cronberg predstavili javnosti še neprikazano delo slikarja Jožefa Tominc - »Portret Carla Francesca Dubbaneja«, ob 21. uri pa se bodo udeleženci peš preselili v palačo Attems Petzenstein, kjer bosta voden ogled razstave Giovannija Zangranda in zdravica z vini palače Coronini. Vodiča bosta Saša Quinzi in Cristina Bragaglia; vstopnica velja 6 evrov; prijava do zasedbe mest na info@coronini.it ali tel. 0481-533485.

Skala zgrmela na avto

V soboto okoli 21. ure je voznico na glavni cesti Solkan-Plave, pri Dolgi njivi, presenčila večja skala, ki je med vožnjo zgrmela na njen avtomobil. Vozilo se je poškodovalo, voznico pa so prepeljali v bolnišnico na opazovanje. (km)

Novo vodstvo sekcije FAI

Novo vodstvo goriške sekcije organizacije FAI (Fondo Ambiente Italiano) sestavljajo Franca Bardusco Giasone (predsednica), Augusto Bergantini, Marisa Marcegaglia Fornasir, Fedora Barbieri, Carlo d'Agostino, Bruno Pascoli, Lino Visintin in Dario Mellinato.

KARABINJERJI V TRŽIČU Panighello poveljnik

Tržiški karabinjerji imajo z večeršnjim dnevem novega poveljnika. To je 43-letni kapetan Daniele Panighello, po rodu iz Pordenona in po izobrazbi pravnik. Prišel je iz Vicenze, kjer je vodil karabinjersko enoto, ki zagotavlja varnost vojakov, civilistov in objektov ameriške vojske (Setaf - Southern European Task Force). Panighello je v Trziču nadomestil kapetana Santeja Picchija.

SOLKAN-PODGORA - Vodostaj visok in tok močan

Soča napela mišice

Vsak spust po reki izredno nevaren - Jubilejna Soška regata je odložena na nedeljo

Soča se je v nedeljo valila preko jezua med Pevmo in Podgoro ter pod »pašarelo« v Podgori

FOTO VIP

Po dveh dnevih nestanovitnega vremena z močnimi nalivi je bila nedelja sončna in brez oblaka na nebu. Bila je kot nalašč za izvedbo 30. Soške regate. Pa ni bilo tako! Vodostaj Soče je bil v nedeljo zjutraj nadpovprečno visok in tudi tok je bil močan. Šli smo k čolnarni Kajak centra kluba Soških elektrarn v Solkanu, kjer je bila reka deroča. Bili smo tudi pri solkanskem kajakaškem poligonu, kjer je Soča kazala vso svojo moč z vrtinčenjem in valovi, tudi bucanje vode je vzbujalo strah. Najmanj prijazen obraz pa je reka izkazovala med Pevmo in Podgoro. Čez oba tamkajšnja jezova se je valila z vso silo, tako da bi bil spust s plovili izredno nevaren. Zaradi nedostopnosti pa nismo obiskali reke pod Štmavrom in Pevmo, kjer se Pevmica izliva v Sočo. Tam je reka ustvarila manjše brzice, pred sto leti pa je bil postavljen vojaški most, katerega koli še danes štrlijo iz vo-

de in predstavljajo oviro že med normalnim vodotokom, kaj šele ko Soča »napenja mišice«. Vse te ovire bi lahko preskočili le mojski plovbe s kajaki ali gumenjaki, nikakor pa ne »nedeljski« veslači z družinami, ki predstavljajo levji delež udeležencev regate. Organizatorji - kajak kluba Šilec in Soške elektrarne - so jo zato odložili. Tako so sklenili v soboto pod večer, ko je postalo jasno, da bo zaradi deževja na Bovškem in Kobariškem Soča močno narasla. Količina vode je bila tolikšna, da so tudi iz uprave Soških elektrarn odsvetovali spust, ker pri solkanskem jezui niso bili v stanju urediti pretoka reke.

V tridesetih letih regata ni bila nikoli odpovedana. Zaradi slabega vremena so jo dvakrat prenesli. Tako bo tudi letos, ko je odložena na nedeljo, 13. septembra, s startom ob 11. uri v Solkanu in zaključkom kakoli dve uri kasneje v Podgori. (vip)

AJDOVŠČINA - Testni nasadi V Vipavski dolini po novem rastejo tudi afriške kumare

Eksotične kmetijske kulture dobro prenašajo burjo

Batata (zgoraj) in mehiška kumara (spodaj) ajdovskih pridelovalcev FOTO K.M.

Bi indijansko banano, okro, goji jagode, sladki krompir, afriško in mehiško kumaro povezali z Vipavsko dolino? Na prvi pogled težko, saj gre predvsem za eksotične kmetijske kulture, ki jih na naših tleh doslej nismo poznali. Vse dokler niso v ajdovski občini opuščeno kmetijsko zemljišče spremenili v testni nasad in nanj posadili zgoraj naštetih kultur in še drugo tujerodno zelenjavo in sadje, ki že daje prve pridelke.

»Ta poskusni nasad je nastal kot odgovor na opuščanje kmetijske dejavnosti v Vipavski dolini. Občina je s projektom hotela spodbuditi kmetovalce, da bi se znova odločali razširitev dejavnosti, mogoče celo za uvedbo novih vrtnin. S tem namenom smo tu posadili za naše kraje neobičajne vrste,« pojasnjuje Ingrid Marc, ki vodi občinski projekt.

»Prvi rezultati kažejo na to, da je Vipavska dolina primerna za gojenje tudi bolj eksotičnih rastlin, kljub nekaterim ekstremnim pogojem, kot sta suša in burja,« je zadovoljen župan Tadej Beočanin, ki dodaja, da so s projektom testnih nasadov eksotičnih kmetijskih kultur želeli ponuditi alternativo, ki bi bila tržno zanimiva, ob upoštevanju dejstva, da se kmetje odločajo za opuščanje določenih tradicionalnih sort, ki so jih pridelovali doslej. Največ zanimanja so požele muškata buča, hokaido buča, okra, afriške kumare... Pridelke so že uporabljali v ajdovskih javnih zavodih, denimo v vrtcu in domu starejših občanov ter v nekaterih restavracijah.

»Rastline, ki so zrastle, imajo prav lepe pridelke, to pa zato, ker smo strokovno pristopili k delu. Nasadi so bili obdelani pravilno, imajo urejen namakalni sistem, posajene so na mreže s črno folijo... Uspeh je bil pričakovan,« pra-

vi Rajko Črv iz Kmetijske gozdarskega zavoda (KGZ) Nova Gorica. Ker gre za poskusni projekt, pridelki niso v prodaji, ampak so z njimi razveselili zgoraj omenjene institucije. Da bi za gojenje pa tudi uporabo teh malo poznanih vrst sadja in zelenjave navdušili še koga, sta občina in KGZ v ajdovskem nakupovalnem središču organizirali promocijski dogodek in izdali brošuro z opisom vrtnin ter uporabnostjo v kulinariki.

»S pridelkom smo zadovoljni. Poskusni nasad je bil urejen z namenom, da ugotovimo, kako se za naše kraje tuje in neobičajne vrtnine obnašajo na naši burji in v tukajšnjih vremenskih pogojih. Za vse rastline lahko rečem, da so jo dobro prenesle, ene bolj druge manj,« zagotavlja Ingrid Marc. (km)

ŠTANDREŽ - Igre vaških rajonov

Pilošče znova odneslo pokal

Razmišljajo o tem, da bi igre prirejali vsako leto

Pilošče je ponovilo uspeh izpred dveh let in osvojilo zmago tudi na drugi izvedbi Iger štandreških rajonov. Le-te so v nedeljo minile v znamenju lepega vremena, tekmovalnosti, predvsem pa družjenja med domačini, kar je seveda njihov glavni namen.

Kulturno društvo Oton Župančič se je pred dvema letoma odločilo, da bo po približno desetletju premora oživilo vaško tradicijo. Letošnje igre pa so vključili v praznovanja ob 70. obletnici ustanovitve društva. Čeprav se je na cementnem igrišču na dvorišču Kulturnega doma Andrej Budal na Pilošču tokrat zbralo nekoliko manj ljudi kot leta 2013 - tekmovalcev je bilo približno 60, nekaj pa je bilo tudi prijateljev in simpatizerjev -, so bili organizatorji z udeležbo zadovoljni. Hvaležni so bili obenem Juventini, domačemu društvu, ki je priskočilo na pomoč.

Tekmovalci petih rajonov - Pilošče, Klanci, Rojce, Jeremitišče in Plac - so si v nedeljo nadelili priložnostne majice z novim logotipom društva, ki ga je izdelala

Nikol Kerpan, in se med sabo »spopadli«. Pokal je premočno osvojilo Pilošče, ki je slavilo tako v mladinski kategoriji do 15 let kot pri odraslih. Prebivalci Pilošča so odnesli pokala za posamezni kategoriji in absolutno trofejo, ki upošteva seštevke vseh točk. Na drugo mesto se je v abso-

lutni kategoriji uvrstil Plac - tako kakor v kategoriji odraslih -, na tretje pa Rojce, medtem ko so bili otroci z Rojc drugi, s Placa pa tretji. Na predzadnje in zadnje mesto so se v vseh kategorijah uvrstili tekmovalci Jeremitišča in Klanca. Otroci so tekmovali v vlečenju vrvi, metu na koš,

Nedeljska tekmovalja in navijanje

BUMBACA

metanju kamenčka na točke in v risanju, odrasli pa so se pomerili v metu na koš, briškoli, vlečenju vrvi, namiznem tenisu, nogometu, kvizu in v pripravi najboljših sladice, s čimer so se seveda proslavile domačinke. Sladice so bile odlične, so presodili člani nevtralne žirije, ki so pohvalili prav vse udeležence, kar se ne dogaja ravno na vseh tovrstnih tekmovaljih.

»Razmišljamo o tem, da bi Ige štandreških rajonov prirejali vsako leto. Sprejeti pa moramo tudi odločitev, če jih bomo organizirali septembra ali junija, saj želimo v Štandrež privabiti čim več sedanjih, a tudi nekdanjih domačinov,« so povedali v društvu Oton Župančič. (av)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVVIDENTI, Ul. Oberdan 3, tel. 0481-531972.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH
ALLANGELO, Ul. Roma 18, tel. 0481-777019.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', Ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.40 - 20.00 - 22.00 »Minions«. Dvorana 2: 16.30 »Minions«; 18.10 - 20.10 - 22.10 »Città di carta«. Dvorana 3: 16.20 »Città di carta«; 18.15 - 20.00 - 22.00 »Taxi Teheran«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.15 - 20.00 - 21.45 »Minions«. Dvorana 2: 17.45 - 20.00 - 22.10 »Operazione U.N.C.L.E.«. Dvorana 3: 17.40 - 19.50 - 22.10 »Southpaw - l'ultima sfida«. Dvorana 4: 16.30 »Minions«; 18.10 - 20.10 - 22.10 »Città di carta«. Dvorana 5: 18.00 - 20.20 - 22.00 »Taxi Teheran«.

Razstave

V GORICI: v Kulturnem centru Lojze Bratuž je na ogled razstava »Zemlja, skala in pesek naše dežele«, v sklopu 17. fotografskega prikaza »6 za...eno razstavo«, do 11. septembra od ponedeljka do petka med 17. in 19. uro.

ZSKD, v sklopu Slofesta, vabi v petek, 11. septembra, ob 18. uri na odprtje razstave »Sodobni ustvarjalci pisane besede« v Trgovskem domu, na Korzu Verdi 52 v Gorici.

ZDRUŽENJE AMBIENTE 2000 vabi na odprtje razstave z naslovom »Isonzo e oltre. Fra natura, paesaggio, storia, tradizioni e leggenda« v sredo, 16. septembra, ob 16. uri v palači De Fabris v Ul. Verdi 2 v Begliano.

V KRMINU: v muzeju teritorija v palači Locatelli na ogled razstava z naslovom »Il senso circolare dell'arte - Luciano de Gironcoli«. Opere 1962/1972-

2005/2015; do 25. oktobra od četrtega do sobote 16.00-19.00, ob nedeljah 10.00-13.00, 16.00-19.00.

Koncerti

V BUKOVICI: v cerkvi sv. Lovrenca bo v četrtek, 10. septembra, ob 20. uri Jesenski glasbeni večer s koncertom kvarteta saksofonistov in solistov »Evterpa«. Vstop prost. Informacije po tel. 00386-40436934, info@gdnova.si. Prirejata glasbeno društvo NOVA in občina Renče-Vogrsko.

FESTIVAL DVORNE GLASBE - do 8. oktobra: 12. septembra, ob 20.45 v cerkvi v kraju Valvasone, v okolici Porde nona, nastop ansambla »Protempore«, ob spremljavi srednjeveškega plesa.

Šolske vesti

SCGV EMIL KOMEL sprejema vpise za novo šolsko leto. Urnik tajništva od ponedeljka do petka 9.00-12.00 in 17.00-19.00. Informacije po tel. 0481-532163 ali info@emilkomel.eu.

AD FORMANDUM sporoča, da bo pouk na gostinski šoli pričel v ponedeljek, 14. septembra, ob 8.30. Sestanki s starši bodo v četrtek, 10. septembra, ob 17.00 za drugi in tretji razred, ob 18.00 za prvi razred. Informacije v tajništvu zavoda v KB Centru tel. 0481-81826.

SLOVIK - zbiramo prijave za vpis na Multidisciplinarni program namenjen študentom. Letošnji program je popolnoma prenovljen: v Gorici, Trstu in/ali Ljubljani vas pričakujejo priznani predavatelji, uporabne delavnice in tri intenzivni seminarji. Več na www.slovik.org. Izpolnjene prijavnice pošljite na info@slovik.org do torka, 15. septembra.

GLASBENA MATICA sporoča, da potekajo prijave na brezplačne poskusne lekcije za šolsko leto 2015-16. Informacije v tajništvu na Korzu Verdi 51 v Gorici, od ponedeljka do četrtega 11.00-13.00 petek zaprto, ali po tel. 0481-531508, gorica@glasbenamatica.org.

Izleti

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV IZ SOVODENJ organizira izlet »Ptuj in lepote vinske dežele« v nedeljo 20. septembra; vpisovanje in informacije po tel. 340-3423087 (Paolo).

UPOKOJENCI DOBERDOB organizirajo v soboto, 3. oktobra, enodnevni avtobusni izlet »Potepanje po Prlekiji in Prekmurju«. Informacije in vpisovanje do 10. septembra v trgovini pri Mili (tel. 0481-78398), v gostilni Peric (0481-78000), pri Milošu (tel. 380-4203829).

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ vabi na enodnevni izlet Okusi Prlekije in baročni Varaždin, ki bo potekal v nedeljo, 13. septembra; informacije in rezervacije po tel. 347-9748704 (Vanja) in 0481-20678 (Božo).

SPDG vabi v sklopu pobude Kekčeva pot (lažji pohodi namenjeni otrokom in družinam) na izlet na Mali Golak na Trnovski planoti v nedeljo, 13. septembra. Zbirna točka bo parkirišče pri (bivšem) mejnem prehodu Rdeča hiša v Gorici ob 8.45. Odhod z lastnimi prevoznimi sredstvi ob 9.00; informacije in prijave po tel. 347-6220522 (Fanika) ali fanika@spdg.eu.

Obvestila

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ vabi ljubitelje gledališča, naj se za novo sezono pridružijo dramskemu odseku. Mešani pevski zbor Štandrež vabi nove pevce v svoje vrste. Informacije po tel. 0481-20678, 328-6669048 (Božo) in tel. 347-9748704 (Vanja).

JUS VRH sporoča, da se lahko prebivalci Vrha včlanijo v organizacijo s pisno prošnjo, ki jo lahko naslovijo na Jus Vrh (Devetaki 26, 34070 Sovodnje ob Soči - GO), ali pa pustijo v poštnem nabiralniku ŠKC Danica.

VZPI DOL-JAMLJE vabi na obisk partizanske knjižnice v Jamljah, Prvomajska ulica 20, ob sobotah od 17. do 19. ure; informacije po tel. 333-1175798 (predsednik Jordan Semolič) ali tel. 338-8399452 (Patrik Zulian).

SEKCIJA PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV IZ SOVODENJ vabi na »Baklado 2015« v soboto, 12. septembra. Zbirališče bo ob 19.30 na travniku ob kulturnem domu Jožef Češcut, prehojena pot po vaških ulicah bo dolga približno 1,5 km. Sledila bo pogostitev za vse udeležence. Nabrani prispevki bodo namenjeni hospicu »Via di Natale« pri onkološki bolnišnici CRO v Avianu.

MLADINSKI DOM: sporoča, da bo v četrtek, 10. septembra, ob 18. uri informativno srečanje ob začetku nove šolske sezone v Ul. Don Bosco 60 v Go-

rici. Ob zadostnem številu vpisov bo letos potekal pošolski pouk tudi za otroke osnovne šole. Informacije po tel. 0481-280857 ali 366-6861441.

AVDICIJA ZA NOVE ČLANE: mednarodni mladinski simfonični orkester NOVA filharmonija vabi mlade glasbenike na avdicijo, ki bo potekala 13. septembra ob 17. uri v prostorih Točke ZKD v Ul. Gradnikovih brigad 25 v Novi Gorici; informacije po tel. 00386-40436934 (Nina) ali na filharmonija@gdnova.si.

V GORICI: v Kulturnem centru Lojze Bratuž do 13. septembra poteka 34. Mednarodni natečaj violine Rodolfo Lipizer; več na www.lipizer.it.

AŠKD KREMENJAK prireja začetni in nadaljevalni tečaj diatonične harmonike pod mentorstvom prof. Andreja Gropajca. Informativna seja bo v sredo, 16. septembra, ob 19. uri v kulturnem centru v Jamljah. Informacije po tel. 338-6805242 (Sonia).

ZUMBA KIDS - AŠKD Kremenjak vabi otroke na poskusno in brezplačno lekcijo v četrtek, 17. septembra, ob 17.15 v kulturnem centru v Jamljah z vadiateljico Greto Lefons. Informacije po tel. 345-8328493 (Greta).

KD SOVODNJE obvešča, da se ljubitelji nordijske hoje srečajo za skupni sprehod vsako sredo ob 19.15 pri KD Jožef Češcut v Sovodnjah ob Soči. Vabljeni vsi zainteresirani naj se pridružijo.

LETNIKI 1972 iz Goriške se bomo ponovno zbrali v soboto, 26. septembra, pri Turitu v Štandrežu. Večer bosta popestrila Štefan »Guwdi Guwdc« in Pupa s pričetkom družabnosti ob 19.45. Prosimo, da se vpišete v gostilni z akontacijo večerje 10 evrov do srede, 23. septembra, in potrdite tudi po tel. 348-4735330 (Lucia Ferfolja), 329-4010830 (Cristina Marussi) ali 348-9237807 (Ilaria Tomasin).

AŠKD KREMENJAK prireja tečaj zumba za odrasle z vadiateljico Greto Lefons. Prva poskusna in brezplačna lekcija bo v ponedeljek, 28. septembra, ob 20. uri v kulturnem centru v Jamljah. Informacije po tel. 345-8328493 (Greta).

GORIŠKI LITERARNI KLUB razpisuje natečaj GOVORIČKA za kratko prozo, ki bo do 30. septembra. Pobuda v sodelovanju z Goriško knjižnico Franceta Bevka. Več informacij po tel. 00386-53309100 ali www.ng.sik.si.

KD ANAKROUSIS, KD SKALA IN PUB SKALA iz Gropade pri Trstu organizirajo v soboto, 12. septembra, ob 20. uri »Pigblues party«. Tradicionalni žar,

prašiček na ražnju po sardinsko, kvalitetno pivo in okusne palačinke. Blues koncert: Franco Toro (kitara) in Manilo Milazzi (orglice). Vstop prost, ob slabem vremenu bo prireditev v bližnji dvorani KD Skala v Gropadi.

Prireditve

V GRADU KROMBERK bo danes, 8. septembra, ob 20. uri srečanje na temo »Dogajanja po koncu druge Svetovne vojne in videmski sporazum«. Sodelovali bodo Jože Pirjevec, Branko Marušič in Jože Šušmelj. V sklopu niza muzejskih torkovih večerov.

V NOVI GORICI: v knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja bo danes, 8. septembra, ob 17. uri »Ura pravljic« v pravljčni sobi. V sredo, 9. septembra, ob 17. uri bo ustvarjalna delavnica za odrasle v okviru občinskega praznika.

DIJAŠKI DOM sporoča, da bo zaključna prireditev vseh poletnih kampov v četrtek, 10. septembra, ob 19. uri v Dijaškem domu. Na programu bo muzikal, predstavitev dejavnosti, ogled slik in družabnost. Informacije po tel. 0481-533495 od 8.30 do 15.30 ali www.djaskidom.it.

V GORICI: v občinskem parku bo v četrtek, 10. septembra, ob 20.30 prireditev »Poesia & poesia«, nastopali bodo goriški pesniki in kantavtor Gino Pipia z glasbeno skupino »I Trovieri«.

V LOKALU HIC CAFFE' v Ul. don Bosco 165 v Gorici bo v petek, 11. septembra, ob 18. uri predstavitev knjiga »Che male c'è« avtorice Gaie Baracetti. Informacije po tel. 349-6931585 (Serenella Ferrari) ali hiccaffe@libero.it. **VZPI-ANPI GORICA IN GORIŠKI AVL** vabita na slovesnost ob odkritju table v spomin na ustreljene slovenske in italijanske antifasiste in partizane na med decembrom 1943 in aprilom 1945 v soboto, 12. septembra, ob 17. uri na Trgu delle Milizie v goriškem grajskem naselju.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.55, Nunziata Ricco vd. Giunta iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Justa ob 10. uri in na glavno pokopališče; 11.30, Ernesta Turus vd. Silvestri iz kapele glavnega pokopališča v cerkev Srca Jezusovega ob 11.40 in na glavno pokopališče.

FORMULA 1

piše
Albert
Voncina

KOŠARKA - Slaba novica za »azzurre«

Italija: Datome KO Belinelli v težavah, Slovenci optimisti

ZAGREB - Slovenski in italijanski košarkarji so na evropskem prvenstvu v Zagrebu oziroma v Berlinu dosegli prvo zmago in tako naredili prvi korak k enemu od prvih štirih mest v skupinah C in B, ki vodijo v nadaljnje tekmovanje. Cilj Slovenije na 39. evropskem prvenstvu je uvrstitev v kvalifikacije za olimpijske igre 2016. Za to je potrebno osvojiti končno sedmo mesto, prvi pogoj za to pa je čim boljše izhodišče v predtekmovanju. Italija ima bolj ambiciozne načrte: beri kolajna. Selektor Simone Pianigiani pa ima precej smole. Včerajšnji zdravniški pregled ni bil pozitiven za kapetana Gigija Datomeja, za katerega se je zaradi mišične poškodbe že končal Eurobasket. Z lažjo mišično poškodbo se ubada tudi Marco Belinelli, ki bo šele danes zjutraj izvedel, ali bo na razpolago za drevišnjo tekmo proti Španiji.

Na vprašanje makedonskega

novinarja po tekmi z Gruzijo, kaj meni o zadnji, četrtkovi tekmi med Slovenijo in Makedonijo, ki naj bi odločala o tretjem mestu v skupini, je Jure Zdovc le 'debelo' pogledal. »Veliko prezgodaj je govoriti o tem. Mi o tretjem mestu ne razmišljamo, mi gremo po prvo,« mu je odgovoril.

Realno bo to sicer težko dosegljivo, je pa odgovor dober pokazatelj, kako zahteven trener je 49-letni Konjičan. V to so se zdaj dokončno prepričali tudi slovenski reprezentanti, ki z izjavah pred novinarji redko pozabijo na trenerja.

»Škoda za zadnjih pet minut igre proti Gruziji. Namesto, da bi Zdovcu privoščili nekaj minut mirnega sedenja na klopi in opazovanja končnice, smo naredili cel kup napak in ogrozili naše vodstvo. To se nam v bodoče ne sme dogajati; do konca moramo ostati zbrani,« je po prvi zmagi Slovenije (79:68) govoril Jaka Klojučar.

Italijanski kapetan
Luigi Datome ne
bo več na
razpolago
selektorju
Simoneju
Pianigianiju

FOTODAMI@N

»Jure Zdovc nam vedno reče, če bomo tekme ustavili pod 70 točkami, lahko premagamo vsako ekipo. Gruzija slovi po odličnih napadalcih, a dala nam je le 68 točk. To očitno drži,« je razložil prvi strelec Slovenije na tem eurobasketu Klemen Prepelič (povprečje 14 točk na tekmo).

Precej težav je proti Islandiji nalletela tudi Italija, ki je zmagala z 71:64. »Nismo igrali dobro. Islandija je atipična ekipa. Borili so se do zadnjega in mi se nismo uspeli uigrati,« je dejal najboljši strelec »azzurrov« Alessandro Gentile (21 točk). »Ni lahko igrati, ko so pričakovanja velika. Moramo se zbrati, drugače nam bo trda predla,« je še dodal Gentile.

Italija bo drevo ob 21. uri igrala proti Španiji. Slovenija pa že ob 15.00 proti Nizozemski.

V Grčiji prekrili napis Makedonija

Bralka, ki se je vrnila s počitnic na Kreti, nas je opozorila: v nekem baru si je po grški televiziji ogledala del tekme EP med Grčijo in Makedonijo. Opazila je, da je bil v prostoru, ki je na ekranu občasno namenjen podnapisu z rezultatom tekme, ime Makedonije dosledno prekrito. Eden od strank v lokalu ji je prepričano razložil, da je to zaradi tega, ker je Makedonija del Grčije in »vsa Evropa ve, da Makedonija, kot samostojna država, ne obstaja«. Skratka, zaradi znanega spora med državama, je nasprotnik grških košarkarjev preprosto izginil. Proti komu naj bi torej sploh igrali (in gladko izgubili)?

Navijači številka 1

ZAGREB - Le dve tekmi sta bili potrebni, da je strokovna publika ugotovila oziroma potrdila to, kar je že nekaj časa znano - Slovenija ima takšne navijače, da je lahko nanje ponosna vsaka športna ekipa na svetu. V dveh dneh je zagrebško Arena preplavilo blizu 9000 Slovencev. Nogomet in košarka sta v Sloveniji spodbudila takimenoenovani športni turizem. Nogometaši so leta 2000 z uvrstitvijo na evropsko prvenstvo povzročili prvo 'športno romanje' v Amsterdam, košarkarji pa so ga nadgradili 2005 z evropskim prvenstvom v Beogradu.

Brazilija v Ljubljani

LJUBLJANA - Slovenska moška odbojkarjska reprezentanca, ki je prejšnji teden začela s pripravami na evropsko prvenstvo v Bolgariji in Italiji, bo jutri ob 19. uri v ljubljanski dvorani Stožice gostila Brazilijo.

27. sestrski dvoboj

NEW YORK - Četrtnfinalisti odprtega teniškega prvenstva ZDA so Đoković, Španec Lopez, Francoz Jo-Wilfried Tsonga in branilec lanskega naslova, Hrvat Marin Čilić. V ženskem delu turnirja bomo videli četrtfinalni dvoboj sester Williams (njun že 27. na teniških turnirjih WTA od leta 1998). Vodi Serena, ki ima 15 zmag, dobila je tudi šest od zadnjih sedmih dvobojev. V četrtfinalu se je uvrstila tudi Roberta Vinci, potem ko je njena kanadska tekmica Eugenie Bouchard predala dvoboj.

KOLESTARSTVO - Španska Vuelta

»El Prurito« ugnal Sardinca Aruja

MADRID - Šestnajsta etapa dirke po Španiji je prinesla pričakovano spremembo v skupnem vodstvu. Španec Joaquin Rodriguez, član ruske Katjuše z vzdevkom El Purito, je vendarle ujel in za sekundo prehitel Italijana Fabia Aruja (Astana) ter tako obelkel rdečo majico vodilnega. Etapo je dobil luksemburški as Fränk Schleck (Trek Factory). Edini Slovenec na letošnji Vuelti Luka Mezgec (Giant Alpecin) etapa dolgo 185 kilometrov po pokrajini Asturias od starta v Luarcu do cilja na Ermiti de Alba ni končal v prvi stoterici. Na cilj je prišel kot predzadnji na 161. mestu z zaostankom 32 minut in 33 sekund za današ-

njim zmagovalcem. V skupnem seštevku je Mezgec 122. (+ 2:50:28).

Dirka po FJK bo!

VIDEM - 52. dirka Po Furlaniji Juljski krajini bo startala v četrtek iz Ville Santine. Kolesarsko prireditelj za amaterje so potrdili šele na včerajšnji novinarski konferenci. Dirko po FJK je rešil novi pokrovitelj Idr Imago iz Vidma. Prva četrtkova etapa se bo zaključila v Azzanu Decimu (163 km). Druga etapa se bo končala v Arti Terme (166,5 km). Tretja nedeljska pa se bo začela v Palmanovi s ciljem v Reziji (168 km). Nastopilo bo 24 ekip.

OSEBNO V NAPADU

Po poletnem zatišju so se nenadoma veliki športni dogodki kar vsi naenkrat zgneli skupaj. Tako sem v soboto imel na razpolago kar tri tekme, ki sem si jih hotel ogledati. Začelo se je evropsko prvenstvo v košarki in torej sem lahko izbiral med derbijem v Zagrebu med Slovenijo in Hrvaško ter pomembnem srečanju v Berlinu med Turčijo in Italijo. Ob vsem tem pa je še Slovenija igrala odločilno tekmo v evropskih kvalifikacijah v nogometu v Baslu proti Švici. Odločil sem, da tekmo Slovenije ne spremljam, ker se pač hočem na stara leta izogniti prehudim stresom, tako da sem gledal tekmo med Italijo in Turčijo. Videl sem propagando proti-košarke, v kateri je Italija, če je le mogoče, še bolj kot v Kopru ali Trstu pokazala vse svoje nesposobnosti in zasluzeno izgubila. Na kratko povedano: Italija nima nobene obrambe, v napadu deluje kot da bi se pet igralcev na igrišču prvič videlo in spoznalo v stilu: »Kaj igraš ti?« »Običajno vodim žogo.« »No, pa vodi jo.« »In ti?« »Slovim kot dober strelec.« »V redu, nekaj žog ti bom podal, da vidim če je res.« ... in tako naprej. Ob vsem tem se na igrišču pojavlja neki Bargnani, ki je sicer zelo visok, dobro meče, dobro se giblje, ima pa malo težavo: pojma nima, kaj je košarka! Predvsem pa je vedno tam, kjer ne bi smel biti. Ali da drugače povem: ima to neverjetno lastnost, da tudi ko je prisoten na kraju dogajanja, nam da vtis, da ga ni. In to - morate priznati - je res lepa lastnost. Uspe mu celo to, da se ga žoga tudi slučajno ne dotakne, kljub temu, da je v njeni neposredni bližini. Potem sta tu še dva igralca: Belinelli in Gentile, ki kljub temu, da nista organizatorja igre, hočeta vedno voditi žogo, medtem ko tisti, ki je poklican za to (beri playmaker) le spremlja, kaj se dogaja, s to majhno napako, da nihče od obeh ne zna ne voditi ne podajati žoge. In to ni mali problem. Taista Italija je včeraj igrala proti ekipi, ki me je popeljala 40 let nazaj h časom, ko sem treniral prvi Polet in sem novinarju Primorskega dnevnika Branku Lakoviču ob začetku sezone predstavljaj moštvo kot ekipo, ki jo sestavljajo dva organizatorja igre, devet branilcev in eno (zelo) nizko krilo. Skratka: bili smo prtljivci in nasprotniki so nam nesramno polnili koš s tem, da so zlobno stalno podajali žogo njihovemu najvišjemu, ki se je postavil pod naš koš in, če ni zadel takoj on, je potem zadel kdo od njegovih soigralcev, ki so stalno hodili na odbito žogo in so brez problemov lovili skok, ker so bili pač vsi višji od nas. In namesto, da bi Italija izkoristila podobno (neumno, ali povsem logično) taktiko proti Islandiji, se je spustila v idiotsko igro. Še dobro, da so bili ubogi Islandci na koncu mrtvo trudni in so zato grešili kopico odprtih metov, ki so jih na začetku zadevali kar za stavo.

Pisal sem toliko o Italiji, ker mislim, da čez nekaj dni ne bom imel več te priložnosti. Po vsej verjetnosti se bo poslovila od prvenstva že po prvem delu prvenstva. Za danes naj samo povem, da sem zelo prijetno presenečen s kvaliteto trenerjev, ki vodijo ekipe bivše Kraljevine SHS. Jure Zdovc s Slovenijo dosega veliko več od tistega, kar bi človek pričakoval od imen, ki jih vidi na zapisniku - v nedeljo sta z Gruzijci fantastično tekmo odigrala Prepelič in Klojučar, ki sta taka košarkarska fenomena, da sta še sedaj brez kluba. Sale Đorđević mojstrsko vodi Srbijo, v kateri se točno ve, kdo pije in kdo plača. Skratka ekipa je v pravih rokah, tistih Nemanje Bijelice. Največje presenečenje pa je Hrvaška, ki jo je Veljko Perasović. Že leta nisem videl Hrvaške igrati tako organizirano in odgovorno z natančnimi vlogami za vsakega igralca in z neizprosno selitvijo na klop tudi največjega zvezdnika (Tomića), če ne deluje tako, kot si od nje- ga želi trener.

Pa še to: ali Slovenija še vedno vodi z 2 proti 0? Koliko je še do konca? 10 minut? Samo? Hura!!

piše
Sergio
Tavčar

NOGOMET - Slovenija (po Švici) v Mariboru

Katanec opozarja: »Tekma ne bo lepa za gledalce«

MARIBOR - Slovensko nogometno reprezentanco v danes ob 20.45 v Mariboru čaka nova kvalifikacijska tekma za evropsko prvenstvo 2016. Po bolečem sobotnem porazu proti Švici, ko je slovenska izbrana vrsta večji del tekme vodila, bo tokrat zmaga nujna. Tekme bo Estonija, ki je na lestvici skupine E od minulega vikenda višje od izbranec Srečka Katanca. Slovenska izbrana vrsta je v soboto v Baslu proti Švici več kot sedemdeset minut vodila proti Švici z 2:0, nato pa tekmo izgubila z 2:3 v zadnjih minutah tekme. Boleč poraz je slaba popotnica pred novo preizkušnjo, a nogometaši so tokrat odločni, da gredo po zmago, poraz pa je že pozabljen. Vzdušje med igralci je znova dobro, vsi skupaj pa novo preizkušnjo že nestrpnijo pričakujejo.

»Z Estonijo smo že tolikokrat igrali, da vemo, kako bo, zato pričakujemo zelo težko tekmo. Če prvo smo izgubili, čeprav smo bili na papirju boljši tekme, zato dobro vemo, kaj nas čaka. Ne bo lahko, potem ko smo izgubili s Švico, a s fanti smo se dosti pogovarjali in vsi se zavedamo, da nas čaka nova težka tekma, v kateri ne bo veliko priložnosti. Vemo, da bodo Estonci igrali zaprto igro, da bo naša priložnost iz protinapadov in da bo to treba čim bolj izkoristiti,« je pred današnjo tekmo v Mariboru dejal reprezentant Branko Ilič.

Selektor Katanec ni želel veliko govoriti o tekmi v Švici, poudaril je, da je ekipa pripravljena, da so vsi zdravi in da moštvo čaka še ena tekma, ki prinaša tri točke. Zaradi poškodbe bo manjkal Milivoje Novaković, zamenjave pa selektor ni razkril. Selektor pravi, da današnja tekma še ne odloča o ničemer, da ekipi ostajajo še tri tekme. Seveda želi zmagati vsako tekmo, ekipe pa ne postavlja tako,

da bi igral na ničlo. »Fantje morajo pozabiti soboto, so profesionalci, takšen je ritem, enak za vse, tako da ... Čaka nas izredno težka tekma, nobena reprezentanca Estoncev ni nadigrala, vemo kaj so, vemo, da so čvrsto vodena ekipa. Skupaj igrajo 10 ali 15 let, ne vem, imajo stotine tekem več,« je povedal Katanec.

Selektor opozarja, da jutrišnja tekma ne bo lepa. »Navijačem sporočam, naj si ne predstavljajo, da bo tekma lepa za gledanje,« je še dodal Katanec.

Danes Italija - Slovenija

V Reggio Emilii se bosta danes ob 17.00 pomerili reprezentanci U21 obeh držav v kvalifikacijski tekmi za Euro2017.

Pirančan Andraž Struna

ANSA

Še en korak »azzurrov« do EP

PALERMO - Italija (na fotografiji ANSA Stephan El Shaarawy) je v nedeljo zvečer tesno z 1:0 premagala trdoživo Bolgarijo. Edini zadetek na tekmi je dosegel De Rossi, ki je uspešno na začetku tekme izvedel najstrožjo kazen. Contejevi varovanci niso blesteli. V isti skupini je Norveška premagala in prehitela Hrvaško. Italijo bo v prihodnjem krogu (10. oktobra) v Bakuju (proti Azerbajdžanu) lovila matematično uvrstitev na EP 2016 v Franciji.

SKUPINA H		V nedeljo		Malta - Azerbajdžan 2:2, Norveška - Hrvaška 2:0, Italija - Bolgarija 1:0		
Italija	8	5	3	0	11:5	18
Norveška	8	5	1	2	10:8	16
Hrvaška (-1)	8	4	3	1	16:5	14
Bolgarija	8	2	2	4	7:9	8
Azerbajdžan	8	1	3	4	6:13	6
Malta	8	0	2	6	3:13	2

PRIHODNI KROG (10. 10.): Azerbajdžan - Italija, Norveška - Malta, Hrvaška - Bolgarija

ISLANDIJA NA EP

Skupina A: Turčija - Nizozemska 2:0, Islandija - Kazahstan 0:0, Latvija - Češka 1:2. Vrstni red: Islandija in Turčija 19, Nizozemska 12.

Skupina B: BiH - Andora 3:0, Wales - Izrael 0:0, Ciper - Belgija 0:1. Vrstni red: Wales 18, Belgija 17, Izrael 13.

VČERAJ - Skupina D: Poljska - Gibraltar 8:1, Irska - Gruzija 1:0, Škotska - Nemčija 2:3. **Skupina F:** Finska - Ferski otoki 1:0, Romunija - Grčija 0:0, Sev. Irska - Madžarska 1:1. **Skupina I:** Armenija - Danska 0:0, Albanija - Portugalska 0:1.

KOŠARKA

V Gorici od danes K2 Sport - Mark

V telovadnici Kulturnega doma v Gorici se bo danes začela 22. trofeja K2 Sport-Mark, ki jo organizira SZ Dom (pod pokroviteljstvom ZŠSDI in Dežele FJK). V predtekmovalnih skupinah se bodo v prvih treh dneh naprej pomerili Dom, Athletismo in Kontovel v skupini A ter Dinamo, Pall. Bisiaca in Sokol v skupini B. **Danes:** 19.30 Dom - Athletismo, 21.00 Dinamo - Pall. Bisiaca; **jutri:** 19.30 Dinamo - Sokol, 21.00 Dom - Kontovel.

Z(GOL)J...

piše
Jan Grgič

Znanstvena-fantastika

Vulkani, gejziri, lososi. Dobrodošla Islandija. Nogometna reprezentanca otoške severnoevropske države bo prvič v zgodovini nastopila na enem izmed dveh najpomembnejših nogometnih turnirjev: prihodnje leto bo blede Vikinge spremljali na evropskem prvenstvu v Franciji. Islandija šteje še 329.100 prebivalcev. Preporod islandskega nogometa se je začel leta 2002: takratna vlada je namreč izdala poseben zakon v boju proti alkoholu, kajenju in drogam. Začeli so graditi nogometna igrišča in športne centre. Podpirali so vključitev mladine v raznorazne športne klube. »Na igrišče in ne v pub,« je bilo geslo, ki so ga izbrali na otoku. Po nedeljskem neodločenem izidu proti Kazahstanu in matematični uvrstitvi na EP se Islandci niso izneverili tradiciji: v Reykjaviku je pivo teklo v potokih. Kot zanimivost naj dodamo še, da vsi reprezentanti niso poklicni igralci. Vratar Halldorsson je na primer filmski režiser. Islandci torej na EP v Francijo niso prišli po stranpoteh, kot bi morda mislil Jules Verne, ki je v svojem knjižnem delu izbral ravno nek islandski vulkan za svoje Potovanje v središču Zemlje. Ni znanstvena-fantastika, da se je Islandija v pičlih štirih letih povzpela na Fifin Everest: na svetovni jakostni lestvici so od 134. mesta prišli na 23. Islandci so se isti dan (v nedeljo) izkazali tudi kot odlični košarkarji. Italijane so namučili vse do zadnje minute.

Posebno mesto v znanstveno-fantastičnih revijah bi si zaslužila Katančeva slovenska izbrana vrsta. V Švici so v soboto že vodili z 2:0. Do konca je bilo še slabih deset minut. Švicarji, oziroma naturalizirani Švicarji, so uspeli spreobrniti izid v svojo korist. Slovenci so že bili v raju. Vrnili so se znova v peklo. Ponovil se je slovenski (včasih slovenski sindrom): nemogoče je mogoče.

Še zdaleč v najboljši formi niso niti Italijani. Nezaslužena 1:0 proti Malti in Bolgariji nista dobra popotnica za selektorja Antonia Conteja, ki si je sicer skorajda že zagotovil mesto na EP. Toda pričakovano, saj mora Conte še vedno računati na pol upokojenega Pirla, ki služi že zadnje denarce v ameriški nogometni ligi. Drugih (boljših) še nima na razpolago.

22. Maraton prijateljstva LJ-TS: predvsem zdrava rekreacija

Okrog sto petdeset ljubiteljev kolesarstva je v nedeljo zjutraj startalo iz Kongresnega trga v Ljubljani in po sto kilometrih dospelo v Lonjer pri Trstu. Bila je to že 22. izvedba kolesarskega Maratona prijateljstva, ki je po nekaj letih premora, spet zaživel lani. Maraton so organizirali lonjersko društvo KK Adria, ljubljanski KD Rog in tržaško društvo Gran Fondo d'Europa, ki je Maraton vključil v svojo enotedensko prireditev. Iz Trsta je v nedeljo zgodaj zjutraj odpeljal avtobus ZŠSDI z okoli štiridesetimi kolesarji. Na kongresnem trgu v Ljubljani so jih pričakali ostali kolesarji ter sončno a nekoliko mrzlo vreme. Pred startom so udeležence pozdravili Marko Kolenc, vodja oddelka za šport pri Mestni občini Ljubljana, Maja Owen, direktorica marketinga pri BTC City Ljubljana, Radivoj Pečar v imenu KK Adria, Paolo Giberna v imenu Gran Fondo d'Europa in Mirko Miškulin v imenu KD Rog. Kolesarji so startali ob 9.30. Trasa je kot običajno šla mimo Vrhnike, Logatca, Postojne, Senožeč (kjer so imeli kolesarji kratek postanek in okrepčitev), Sežane, Opčin in Padrič do Lonjerja. Vsak je prejel spominsko medaljo ter pašto in pijačo. Udeležence je v imenu občine Trst pozdravil odbornik za šport Edi Kraus, nato je sledilo nagrajevanje deset najbolj številnih skupin. Na prvih treh mestih so bili domača KK Adria, tržaški Gran Fondo d'Europa in ljubljanski BTC City.

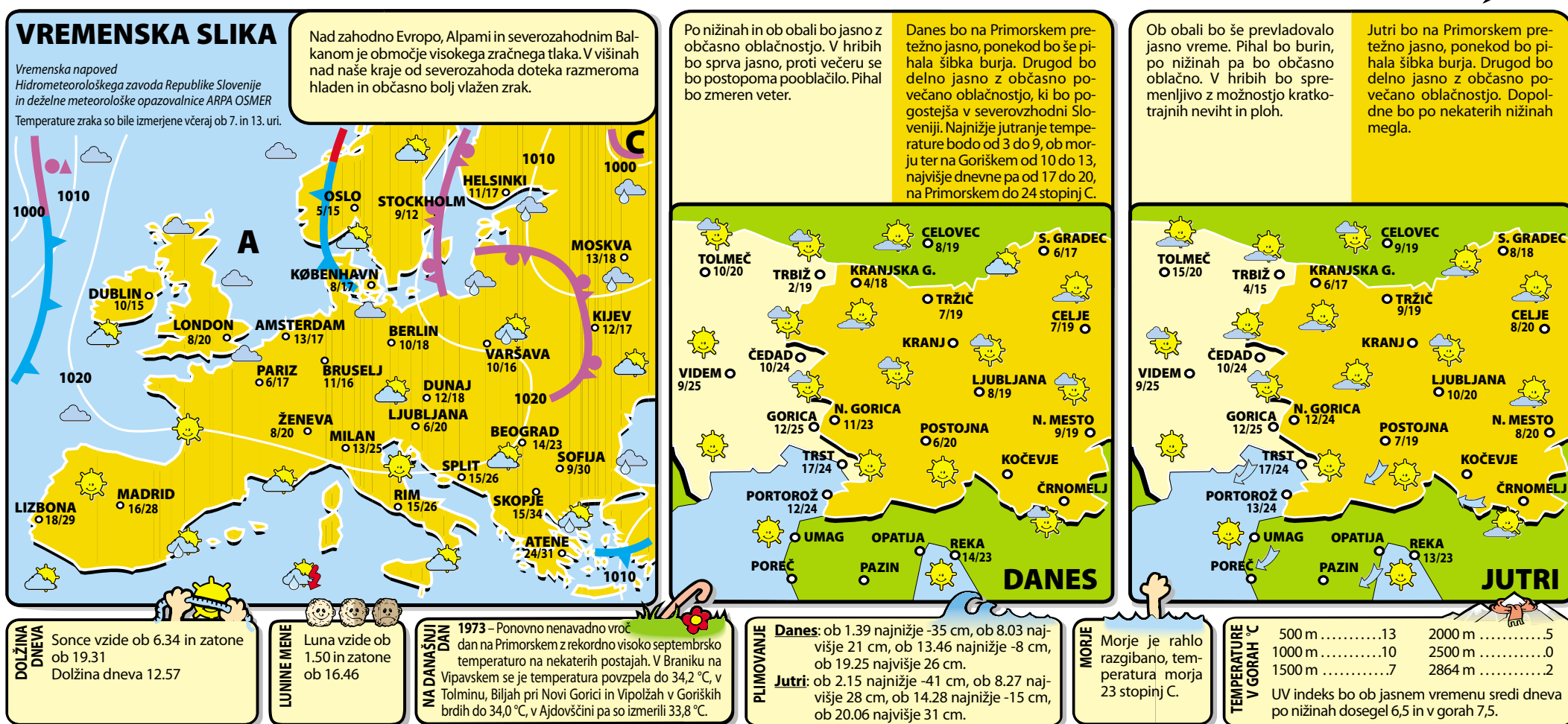
Maja Owen: »Maraton dokazuje, da šport nima meja. Poleg slovenskih in italijanskih kolesarjev je bilo tudi nekaj hrvaških. Pomembno je, da je sodelovalo čim več ljudi. To ni bila dirka, temveč izlet med prijatelji, ki so, hvala tudi lepemu vremenu, prav uživali pri kolesarjenju.«

Paolo Giberna: »Že lani je Maraton uspel in zaradi tega smo rade volje letos ponovno priskočili na pomoč pri organizaciji in vključili Maraton v naš enotedenski spored. Na tak način so prišli na svoj račun tudi rekreativni kolesarji bodisi iz Italije kot iz Slovenije.«

Edvin Bevč

več fotografij na naši facebook strani **primorski sport**

PRISLUHNITE ŽIVLJENJU

Teško sledite pogovoru, če je v ozadju hrup?
Slišite, ampak težko razumete?

To je nekaj znakov, ki lahko kažejo na **težave s sluhom**. Če ste na katerega od zgornjih vprašanj odgovorili pritrdilno, vas vabimo, da se oglasite v **Widex-ovem slušnem centru v Kopru ali Šempetru pri Gorici** in **brezplačno preverite svoj sluh**. V **Kopru** se lahko dvakrat tedensko posvetujete z **zdravnikom - ORL specialistom**.

Widex - Koper: Vojkovo nabrežje 1, tel. 00386 5 627 23 54
Odpri: pon. in pet. 8:00-15:00, tor. in čet. 11:00-18:00, sre. 9:00-16:00

Widex - Šempeter pri Gorici: Cesta prekomorskih brigad 62a (1. nadstropje), tel. 00386 5 398 55 94
Odpri: pon. 11:00-18:00, tor. - pet. 8:00-15:00

SLUŠNI APARATI - WIDEX d.o.o.
www.widex.si
facebook/slušni aparati widex

PRAVI NASLOV ZA VAŠ SLUH.

RIM - Po podatkih Organizacije ZN za kmetijstvo in prehrano (FAO)

Gozdovi se krčijo, četudi počasneje

RIM / DURBAN - Stopnja, po kateri svet izgublja svoje gozdove, se je od leta 1990 prepolovila, kljub temu pa je svet od takrat skupaj izgubil gozdnata območja v velikosti Južnoafriške republike, v poročilu, objavljenem vsakih pet let, ugotavlja Organizacija ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO) s sedežem v Rimu. Upočasnjevanje krčenja gozdov je opaziti po vsem svetu, tudi v deževnih gozdovih v Južni Ameriki in Afriki. Kljub temu pa je svet od leta 1990 izgubil približno 129 milijonov hektarov gozdov - če je bilo pred četrto stoletje po svetu še 4,12 milijarde hektarov gozdnatih površin (31,6 odstotka svetovnih površin), jih je danes 3,99 mili-

jarde hektarov (30,6 odstotka svetovnih površin).

Med letoma 1990 in 2000 je svet povprečno izgubil 0,18 odstotka gozdov letno, v obdobju 2005-2015 pa 0,08 odstotka letno, je po poročanju francoske tiskovne agencije AFP razbrati iz poročila, ki so ga včeraj predstavili v južnoafriškem Durbanu.

Najbolj se naravni gozdovi redčijo v tropih. V Braziliji je tako v zadnjih petih letih izginilo milijon hektarjev gozdov, o velikih krčenjih pa poročajo tudi iz Indonezije, Mjanmara, Nigerije in Tanzanije. Območja, kjer so na novo posadili gozdove, so se medtem od leta 1990 povečala za več kot 110 mi-

lijonov hektarjev in zdaj predstavljajo sedem odstotkov vseh svetovnih gozdnatih območij.

Kot napovedujejo v FAO, se bo število naravnih gozdov tudi v prihodnje zaradi razvoja kmetijstva najverjetneje zmanjševalo, zaradi naraščajočih potreb po proizvodih iz lesa in okoljskih

zahtev pa se bodo območja pogozdovanja v prihodnjih letih povečala.

Upočasnitev krčenja gozdov je ključna usmeritev pogajanj v okviru ZN za svetovni sporazum, po katerem bi omejili klimatske spremembe, ki jih povzročajo izpusti toplogrednih plinov. Dogovor naj bi svetovni voditelji pod-

pisali decembra v Parizu.

Največ gozdov na svetu ima sicer Rusija - gozdovi predstavljajo 815 milijonov hektarjev površin oziroma 48 odstotkov vseh površin v državi. Sledita ji Brazilija z nekaj pod 500 milijoni hektarjev gozdnatih površin in Kanada s skoraj 350 milijoni gozdnatih površin.

fotoutrip '15

70 let

Pošljite svoj posnetek na naš dnevnik direktno iz spletne strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu (Fotografijo lahko dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici).

Pošiljamo vam sliko izleta v London. Posnetek iz London eye, v ozadju Temza, Big Ben in UK parlament.

MARTINA DELLISANTI

